

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

- PRILOG -

Specifikacija registra geografskih imena

Ver. 2.0

Listopad 2023.

1	Uvod.....	4
1.1	Registar geografskih imena Republike Hrvatske	4
1.2	Povijest izrade Registra	4
1.3	Namjena Registra	5
2	Opće informacije	5
2.1	Svrha i ciljevi specifikacije	5
2.2	Korisnici specifikacije.....	5
2.3	Popis poglavlja	5
2.4	Normativne reference	6
2.5	Pojmovnik	6
2.6	Pokrate (akronimi).....	7
3	Primarni zahtjevi	7
3.1	Koordinatni referentni sustavi	8
3.2	Geografski obuhvat	8
3.3	Vremenski obuhvat	8
3.4	Jezik i pismo.....	8
4	Sadržaj, struktura i pristup podacima	8
4.1	Osnovni pojmovi	8
4.2	Narativni opis	9
4.3	Aplikacijska shema	12
4.4	Katalog objektnih klasa	12
4.5	Vrijednosti kodnih lista i enumeracija.....	25
4.6	Mrežne usluge Registra geografskih imena	50
5	Izrada i ažuriranje podataka	54
5.1	Izrada podataka u Registru	54
5.2	Ažuriranje podataka u Registru	56
5.3	Pravila pisanja geografskih imena.....	57
5.4	Izvori podataka	58
5.4.1	Službeni izvori.....	58
5.4.2	Neslužbeni izvori.....	60
6	Kontrola kvalitete i dozvoljena odstupanja.....	60
6.1	Uredska kontrola upisanih geografskih imena	60
6.2	Terenska kontrola lokacije i imena geografskog obilježja	61
6.3	Provjera putem aplikacije.....	61

6.4	Kontrola od strane anonimnih korisnika	62
6.5	Dozvoljena odstupanja	62

1 Uvod

Skupina stručnjaka Ujedinjenih naroda za geografska imena (u daljnjem tekstu UNGEGN) je stručno tijelo osnovano 1959. u New Yorku od strane Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu UN) u svrhu standardizacije geografskih imena na kartama. U skladu s Rezolucijom UN-a o standardizaciji geografskih imena, UNGEGN svakoj državi članici UN-a preporuča izradu digitalne baze podataka geografskih imena.

Republika Hrvatska postala je članica UNGEGN-a 1998. godine (divizije za Srednju Istočnu i Jugoistočnu Europu), a time je preuzela obvezu izrade nacionalnog Registra geografskih imena kao i ostale države članice.

Geografska imena su i jedna od osnovnih tema prostornih podataka iz Skupine 1 Direktive INSPIRE (INfrastructure for SPatial Information in Europe) koja je prenesena u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka (NN 56/13, 52/18, 50/2020). Registar geografskih imena predstavlja osnovni skup podataka Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (u daljnjem tekstu NIPP) za temu Geografska imena.

1.1 Registar geografskih imena Republike Hrvatske

Prema Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 112/18) Državna geodetska uprava je središnje tijelo državne uprave nadležno za održavanje i vođenje Registara geografskih imena u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu Registar).

Ciljevi Registra su:

1. Stvoriti službenu osnovu za prikupljanje, evidentiranje, obrađivanje, predočavanje, razumijevanje, povezivanje, istraživanje i publiciranje različitih podataka o prostoru.
2. Osigurati točnost, potpunost i dosljednost podataka koji se primjenjuju u izradi službenih dokumenata, kao i u nacionalnoj i međunarodnoj komunikaciji.

1.2 Povijest izrade Registra

Hrvatski geodetski institut, osnovan 1999., godine prema Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 128/99, članak 44. točka 4.) imao je obvezu ustrojiti i voditi evidenciju zemljopisnih imena.

Prva verzija pregledne baze podataka zemljopisnih imena Republike Hrvatske nastala je 2004. godine vektorizacijom toponima sa Pregledno - topografske karte 1:300 000 i predstavlja prvi pokušaj izrade nacionalne digitalne baze geografskih imena.

U razdoblju između 2004. i 2008. godine naglasak je bio na izradi kataloga geografskih objekata sa različitih mjerila topografskih karata koji će služiti kao temelj za prikupljanje geografskih imena.

Od 2008. do 2010. godine prikupljala su se geografska imena vektorizacijom toponima s topografskih karata u mjerilu 1:300 000 (TK 300) i 1:200 000 (TK 200) u Auto CAD – u, a izlazni podaci su se pohranjivali u Excel datoteci.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o racionalizaciji agencija i zavoda, 2010. godine, ukinut je Hrvatski geodetski institut, a njegove poslove, između ostalog i vođenje Registra, preuzela je Državna geodetska uprava.

Izvornici s kojih su se prikupljala geografska imena u Državnoj geodetskoj upravi od 2011. do 2019. godine bile su topografske karte u mjerilima 1:100 000 (TK 100) i 1: 25 000 (TK 25).

Kako bi se olakšao unos i upravljanje podacima u Registru, 2013. godine razvijen je geoinformacijski sustav koji se sastoji od mrežne aplikacije i prostorne baze podataka (PostgreSQL).

Mrežna aplikacija za pretraživanje i pregled podataka je dostupna putem mrežne stranice Registra na poveznici <http://rgi.dgu.hr/pocetna/> za sve javne i registrirane korisnike.

Od 2013. godine se podacima Registra može pristupiti i putem INSPIRE mrežnih usluga za pregled i preuzimanje bez ograničenja javnog pristupa.

1.3 Namjena Registra

Registar geografskih imena namijenjen je svima koji su svojem radu koriste geografska imena., Za potrebe poput pisanja školskih knjiga, izrade zidnih karata, školskih atlasa, turističkih vodiča ali i mnoge druge mogu ga koristiti tijela javne vlasti, privatni sektor, međunarodne organizacije te pravne i fizičke osobe.

Registar se može koristiti i za:

1. Ispravnu upotrebu geografskih imena u raznim publikacijama.
2. Pretraživanje određenog geografskog imena ili geografskog objekta.
3. Standardizaciju geografskih imena.
4. Znanstvene i istraživačke radove.
5. Pripremu i kontrolu kartografskih prikaza.
6. Pripremu raznoraznih izvedenih proizvoda i informativnih materijala.
7. Prikazivanje u drugim geoinformacijskim sustavima i portalima u obliku osnovnog sloja.

2 Opće informacije

Ovo poglavlje pruža uvid u opće informacije o samoj specifikaciji Registra. Definira svrhu i ciljeve specifikacije, korisnike specifikacije, ukratko opisuje sva poglavlja u specifikaciji, a također su u ovom poglavlju popisane i normativne reference, terminologija i pokrate koje su korištene prilikom izrade specifikacije.

2.1 Svrha i ciljevi specifikacije

Svrha specifikacije je definirati karakteristike Registra.

Specifični ciljevi specifikacije su:

1. Opisati model podataka i definirati objektne klase u bazi Registra.
2. Definirati procedure i metodologiju za unos podataka u bazu Registra kao i elemente kontrole kvalitete.

2.2 Korisnici specifikacije

Specifikacija je namijenjena operaterima koji rade na stvaranju, ažuriranju i kontroli baze podataka Registra budući da detaljno opisuje i definira procedure i metodologiju rada.

Nadalje, specifikacija je namijenjena i korisnicima podataka Registra koji ga koriste za stvaranje izvedenih (novih) proizvoda i pretraživanje.

2.3 Popis poglavlja

Poglavlje „1. Uvod“ opisuje pozadinu i značaj osnivanja Registra, njegove ciljeve, povijest nastanka, korištenje i primjenu.

Poglavlje „2. Opće informacije“ donosi osnovne informacije o ovom dokumentu, svrhu i ciljeve specifikacije, njenu namjenu, popis normativnih referenci te pojmovnik i skraćenice koje su korištene u dokumentu.

Poglavlje „3. Primarni zahtjevi“ se odnosi na podatke Registra. Opisuje koordinatni sustav, vremenski i prostorni obuhvat podataka u Registru, te jezike i pisma koji se koriste .

Poglavlje „4. Sadržaj, struktura i pristup podacima“ opisuje model podataka Registra aplikacijskom shemom i katalogom objektnih klasa, te navodi mrežne usluge kroz koje je moguće pristupiti podacima Registra u različitim formatima i strukturama.

Poglavlje „5. Izrada i ažuriranje podataka“ opisuje procedure koje se moraju slijediti za stvaranje i ažuriranje Registra, opis ulaznih podataka (službenih i neslužbenih izvora) i glavna pravopisna pravila pisanja geografskih imena.

Poglavlje „6. Kontrola kvalitete i dozvoljena odstupanja“ opisuje procedure za osiguranje kvalitete i dozvoljena odstupanja.

2.4 Normativne reference

Međunarodne norme koje su korištene u procesima prikupljanja, obrade i opisivanja podataka unutar geoinformacijskog sustava Registra su:

- INSPIRE Data specification on Geographical names – Guidelines v 3.0.1
- [ISO 19131] EN ISO 19131:2007, Geographic Information – Data product specification
- [Directive 2007/2/EC] Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 2007 establishing an Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE)
- INSPIRE Generic Conceptual Model (D2.5, Version 3.3)
- INSPIRE Methodology for the development of data specifications: baseline version (D2.6, version 3.0)
- [ISO 19107] EN ISO 19107:2005, Geographic Information – Spatial Schema
- [ISO 19108] EN ISO 19108:2005, Geographic Information – Temporal Schema
- [ISO 19138] ISO/TS 19138:2006, Geographic Information – Data quality measures
- HRN EN ISO 19109:2016 Geoinformacije - Pravila za aplikacijsku shemu
- HRN EN ISO 19110:2008 – Geoinformacije – Metodologija za izradu kataloga podataka

2.5 Pojmovnik

Geografski objekt	Prirodni ili umjetni (društveni) objekt na površini Zemlje koji ima prepoznatljiv identitet.
Geografsko ime	Vlastito ime pojave i geografskoga objekata na planeti Zemlji.
Imenovano mjesto	Redukcija geografskog objekta na vizualiziranu točku, jedini je prostorni element Registra te može nositi jedno ili više pridruženih geografskih imena.
Registar geografskih imena	Popis geografskih imena uređen po alfabetskom ili drugom redu s podacima o njihovom položaju, objektu i po mogućnosti varijacijama (UNGEGN).

Katalog objektnih klasa	Katalog koji sadrži definicije i opise prostornih objektnih klasa, njihovi atributi i povezane komponente koje se pojavljuju u jednoj ili više skupova podataka, zajedno s operacijama koje se mogu primijeniti (ISO 19110).
Katalog geografskih objekata	Evidencija geografskih objekata i pojava razvrstanih u geografske objektivne vrste.
Objektna klasa	Objektna klasa je osnovna jedinica modeliranja podataka koja opisuje svojstva određenog tipa objekata.
Toponim	Riječi kojima imenujemo različite geografske objekte.

2.6 Pokrate (akronimi)

DGU	Državna geodetska uprava
HHI	Hrvatski hidrografski institut
HOK	Hrvatska osnovna karta
HTRS96/TM	Hrvatski terestrički referentni sustav 1996 poprečne Mercatorove projekcije
INSPIRE	INfrastructure for SPatial Information in Europe
IPA	Međunarodna fonetska abeceda
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
RGI	Registar geografskih imena
RPJ	Registar prostornih jedinica
TK	Topografska karta
UML	Unified Modeling Language
UNGEGN	United Nations Group of Experts on Geographical Names
WMS	Web Map Service
WFS	Web Feature Service

3 Primarni zahtjevi

U ovom poglavlju su opisani primarni zahtjevi koji se odnose na podatke iz Registra. Opisani su koordinatni referentni sustavi, vremenski i prostorni obuhvat podataka u Registru, te jezici i pisma koji se koriste za podatke u Registru.

3.1 Koordinatni referentni sustavi

Podaci Registra prikupljaju se u koordinatnom sustavu poprečne Mercatorove (Gauss-Krügerove) projekcije – skraćeno HTRS96/TM, sa srednjim meridijanom 16°30' i linearnim mjerilom na srednjem meridijanu 0,9999.

Koordinatni sustav kartografske projekcije temelji se na Hrvatskom terestričkom referentnom sustavu prema Odluci o utvrđivanju službenih geodetskih datuma i ravninskih kartografskih projekcija Republike Hrvatske (NN 110/2004, 117/2004). Podaci Registra su dvodimenzionalni i ne sadrže visinski podatak.

Isporuka podataka u nekom drugom koordinatnom sustavu ili promijenjene vrijednosti koordinata nisu dopuštene.

3.2 Geografski obuhvat

Podaci Registra obuhvaćaju cjelokupni teritorij Republike Hrvatske do granica sa susjednim državama, uključujući morski dio.

3.3 Vremenski obuhvat

Podaci Registra prikupljaju se kontinuirano od 2008. godine na temelju izvornika koji datiraju iz raznih vremenskih razdoblja. Podaci o datumu unosa u bazu sadržani su u svakom pojedinom zapisu.

3.4 Jezik i pismo

Geografska imena Registra prikupljaju se primarno na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

Uz hrvatski jezik i latinično pismo, geografska imena se prikupljaju i na jeziku i pismu nacionalnih manjina koje žive na području Republike Hrvatske, za administrativne jedinice u kojima žive, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02, 47/10, 80/10, 93/11 i 93/11), Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH (NN 51/00), Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00) te Statutima županija i Statutima gradova/općina.

Dvojezična geografska imena u Registru se prikupljaju za administrativne jedinice (gradove, općine i naselja) u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, a prema Ustavu Republike Hrvatske imaju pravo na službenu uporabu jezika i pisma.

Važnost korištenja jezika i pisma nacionalne manjine nužno je za očuvanje toponimije geografskog inventara, posebno u graničnim područjima, gdje su prisutne društvene, gospodarske, kulturne, političke i druge razlike među državama i stanovništvom.

4 Sadržaj, struktura i pristup podacima

Ovo poglavlje sadrži opis sadržaja, strukture i pristupa podacima. Sadržaj podataka je naveden kao narativni opis i u obliku prikaza aplikacijske sheme. Detaljna struktura podataka je opisana u katalogu objekata i vrijednostima kodnih lista, dok je pristup podacima objašnjen u sklopu poglavlja mrežne usluge.

4.1 Osnovni pojmovi

Sadržaj i struktura podataka Registra definirani su modelom podataka koji je opisan aplikacijskom shemom (Poglavlje 4.3) i katalogom objektnih klasa (Poglavlje 4.4).

Aplikacijska shema je izrađena sukladno normi *HRN EN ISO 19109:2016 Geoinformacije - Pravila za aplikacijsku shemu* i daje formalan opis strukture i sadržaja podatkovnih proizvoda u UML-u. Aplikacijska shema je konceptualna shema podataka za neku određenu primjenu. Aplikacijska shema definira specifične objekte promatranog područja koji predstavljaju određeni pogled na stvarni svijet u skladu sa zahtjevima za informacijama tog područja – u ovom slučaju geografskim imenima.

U uskoj vezi s aplikacijskom shemom je i katalog objektnih klasa. Namjena kataloga objektnih klasa je korisnicima podataka opisati sadržaj Registra na razumljiv i prihvatljiv način. U njemu su dokumentirane sve klase objekata i njihova svojstva (atributi i dozvoljene vrijednosti atributa). Katalog podataka promovira širenje prostornih podataka, njihovo dijeljenje i upotrebu, tako da pruža bolje razumijevanje sadržaja i značenje podataka. Za izradu kataloga objektnih klasa Registra korištena je norma *HRN EN ISO 19110:2008 – Geoinformacije – Metodologija za izradu kataloga podataka* koja pruža standardizirani okvir za organiziranje i dokumentiranje klasifikacije fenomena stvarnog svijeta u skup geopodataka.

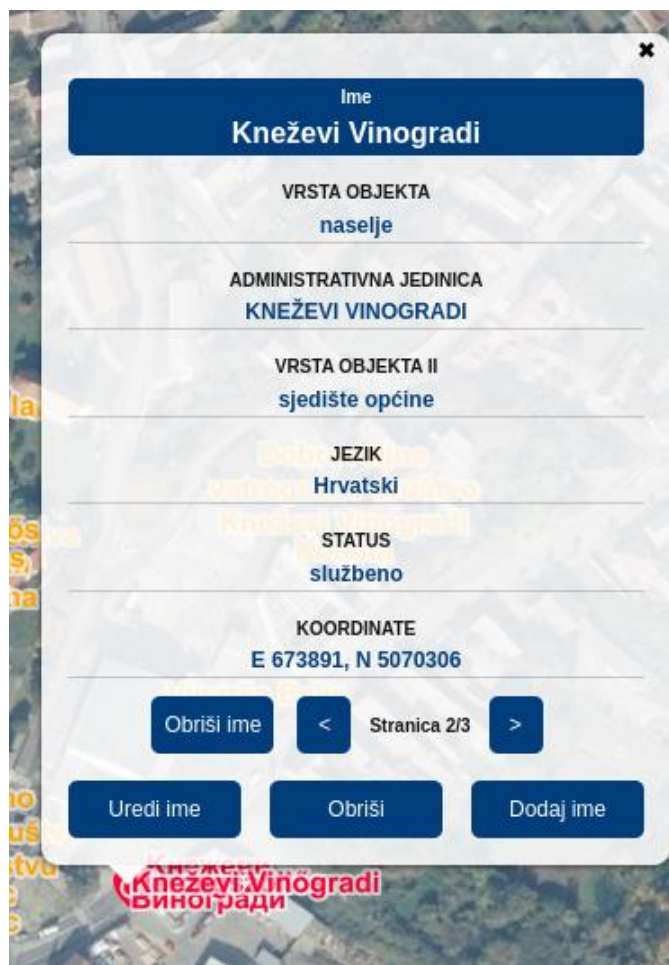
Iz aplikacijske sheme generirana je GML aplikacijska shema pomoću pravila opisanih u dodatku E norme *HRN EN ISO 19136:2011 Geoinformacije -- Jezik za geooznačivanje*. Time su apstraktne specifikacije aplikacijske sheme transformirane u implementacijske specifikacije bazirane na XML-u. To omogućava pretraživanje i odabiranje podataka prema aplikacijskoj shemi. GML aplikacijska shema pruža sintaksu za konkretni prikaz podataka u skladu sa specifikacijama podataka. Više o podacima Registra dostupnima u GML formatu kroz mrežne usluge opisano je u poglavlju 4.6 Mrežne usluge Registra geografskih imena.

4.2 Narativni opis

Temeljni prostorni objekt Registra geografskih imena nazivamo *Imenovano mjesto* i ono predstavlja geografski objekt u prostoru. Imenovana mjesta su kategorizirana u vrste iz Kataloga geografskih objekata. Isto imenovano mjesto može biti kategorizirano u maksimalno 3 vrste geografskih objekata. Na primjeru (*Slika 1*) Imenovano mjesto je istovremeno i naselje i sjedište općine.

- Pored vrste geografskog objekta, instancama imenovanih mjesta pridružen je jedinstveni identifikator, geometrija, vremenska odrednica, te naziv administrativne jedinice (općine unutar koje se fizičko-geografski objekt nalazi).

Svakom Imenovanom mjestu pridruženo je jedno ili više geografskih imena, odnosno vlastite imenice primijenjene na prostorni objekt (*Slika 1*).

Slika 1 Više geografskih imena jednog imenovanog mjesta

Geografska imena su vlastita imena različitih prirodnih ili umjetnih (izgrađenih) geografskih objekata na planeti Zemlji. Različita geografska imena jednog prostornog objekta (imenovanog mjesta) mogu biti i imena na različitim jezicima (npr. Novigrad na hrvatskom je Cittanova na talijanskom jeziku) ili različitih statusa (npr. Titova Korenica je povijesno ime grada Korenica).

Svako Geografsko ime može imati jedan ili više načina pisanja u jednom od dva pisma koja se službeno koriste u hrvatskoj (latinica i ćirilica). Npr. *Kneževi Vinogradi* na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu je geografsko ime iste općine i naselja kao i *Hercegszöllös* na mađarskom, odnosno *Кнежеви Виногради* na ćirilichnom pismu. Svakom imenovanom mjestu moguće je pridružiti neograničeni broj geografskih imena.

Jedinstveni identifikator se pridružuje svakom Geografskom imenu i Imenovanom mjestu kod prvog kreiranja, a konstruiran je od kratice države (HR), kratice Registra (RGI), kratice objektne klase (GI-geografsko ime), te brojanog niza od 8 znakova kojeg generira baza podataka prilikom kreiranja.

Jedinstveni identifikator za geografsko ime:

- HR RGI GI 12345678

Odnosno za Imenovano mjesto:

- HR RGI IM 12345678

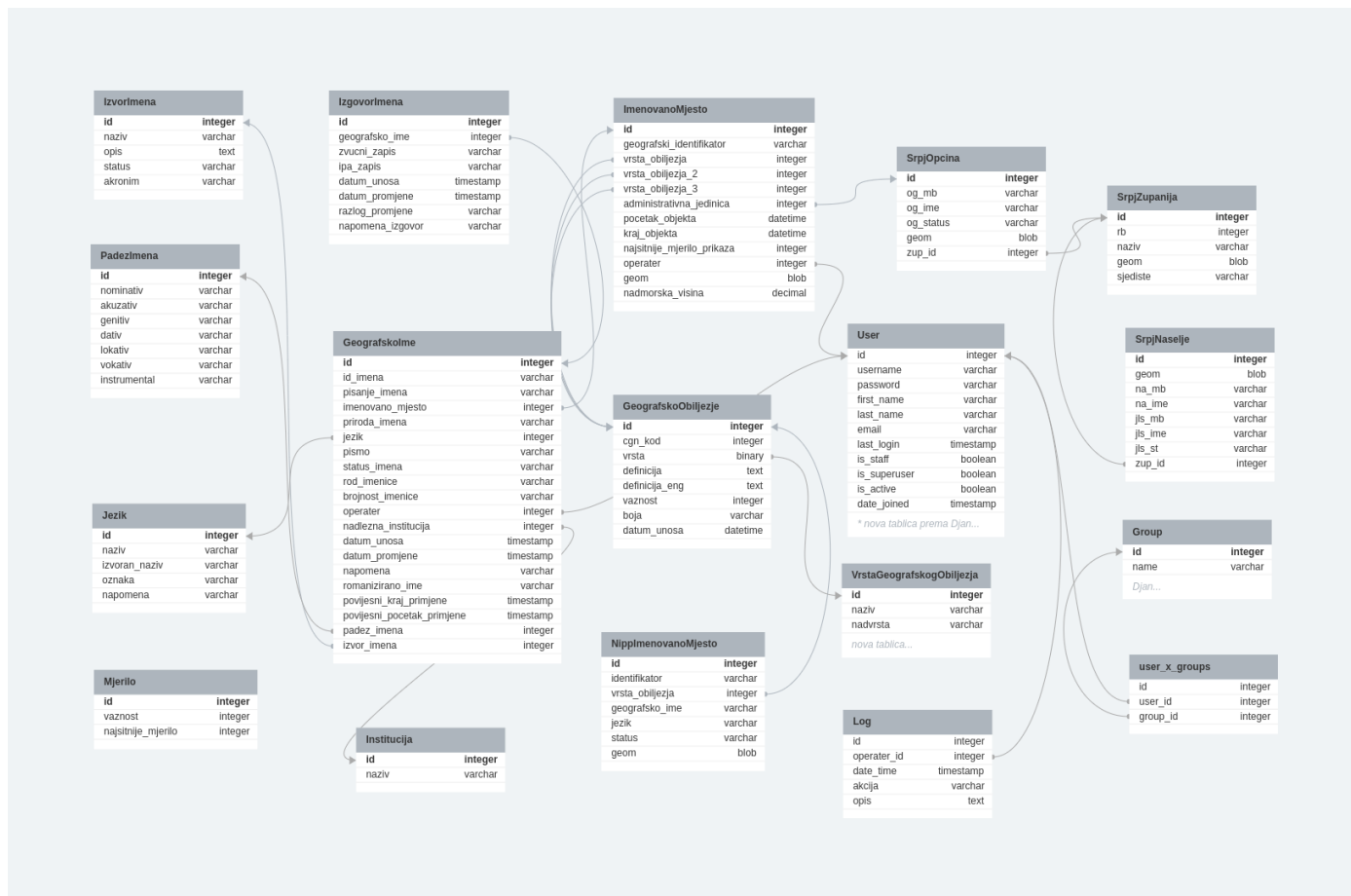
Pomoću jedinstvenog identifikatora, te atributa datuma unosa i povijesnog početka i kraja primjene, moguće je pratiti životni ciklus geografskog imena, odnosno povijesni slijed izmjena imena jednog geografskog objekta.

Geografsko ime sadrži attribute Pisanje imena, Priroda imena, Jezik, Pismo, Izgovor imena, Rod imenice, Broj imenice, i Napomenu vezanu za to ime.

Geografsko ime može biti evidentirano kroz pismo, ali isto tako kao izgovorena riječ pohranjena u zvučni zapis..

4.3 Aplikacijska shema

Model podataka Registra opisan UML aplikacijskom shemom prikazan je na sljedećem dijagramu (Slika 2):

Slika 2 UML aplikacijska shema RGI-a

4.4 Katalog objektnih klasa

Ime elementa: Geografsko ime

Kodiranje: GeografskoIme

Stereotip: «DataType»

Definicija: Vlastito ime pojave i geografskoga objekata na planeti Zemlji.

Kardinalnost: 1

Atributi objekta:

Ime: **Identifikator geografskog imena**
Kodiranje: id_imena
Stereotip: char(20)
Definicija: Jedinstveni identifikator imenovanog mjesta u Registru geografskih imena.
Kardinalnost: 1

Ime: **Identifikator geografskog imena**
Kodiranje: imenovano_mjesto
Stereotip: integer
Definicija: Jedinstveni identifikator imenovanog mjesta u Registru geografskih imena.
Kardinalnost: 1

Ime: **Pisanje imena**
Kodiranje: pisanje_imena
Stereotip: CharacterString
Definicija: Ime geografskog objekta na planeti Zemlji.
Kardinalnost: 1

Ime: **Priroda imena**
Kodiranje: priroda_imena
Stereotip: prirodaImenaVrijednost
Definicija: Oblik geografskog imena koji se upotrebljava u nekom jeziku i govori nam da li je objekt za koji se određuje geografsko ime smješten unutar ili izvan govornog područja tog jezika.
Kardinalnost: 1

Ime: **Jezik**
Kodiranje: jezik
Stereotip: jezikVrijednost
Definicija: Vrijednost vrste jezika prema ISO 639-2B normi.
Kardinalnost: 1

Ime: **Pismo**
Kodiranje: pismo
Stereotip: PismoVrijednost
Definicija: Vrijednost vrste pisma prema ISO 15924 normi.
Kardinalnost: 1

Ime: **Status imena**
Kodiranje: status_imena
Stereotip: StatusImenaVrijednost
Definicija: Stupanj vjerodostojnosti geografskog imena
Kardinalnost: 1

Ime: **Rod imenice**
Kodiranje: rod_imenice
Stereotip: RodImeniceVrijednost
Definicija: Gramatička kategorija koja se očituje u slaganju imenica s pridjevskim riječima
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Brojnost imenice**
Kodiranje: brojnost_imenice
Stereotip: BrojnostImeniceVrijednost
Definicija: Morfološka kategorija po kojoj se razlikuje jedan primjerak onoga što imenica znači (jednina) od više primjeraka onoga što imenica znači (množina).
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Datum unosa**
Kodiranje: datum_unosa
Stereotip: DateTime
Definicija: Datum prvog unosa geografskog imena u aplikaciju Registra geografskih imena.
Kardinalnost: 1

Ime: **Povijesni pocetak primjene**
Kodiranje: povijesni_pocetak_primjene
Stereotip: DateTime
Definicija: Datum kada se geografsko ime počelo koristiti.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Izvor imena**
Kodiranje: id_izvora
Stereotip: izvorimenaTip
Definicija: Originalni izvornik iz kojega je preuzeto geografsko ime.
Kardinalnost: 1

Ime: **Povijesni kraj primjene**
Kodiranje: povijesni_kraj_primjene
Stereotip: DateTime
Definicija: Datum kada je geografsko ime temeljem određenog službenog izvora prestalo biti u uporabi.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Napomena uz geografsko ime**
Kodiranje: napomena
Stereotip: CharacterString
Definicija: Slobodni tekst u koji je moguće unositi napomene vezane za geografsko ime.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Izgovor imena**
Kodiranje: izgovor_imena
Stereotip: IzgovorImenaTip
Definicija: Zvučni ili IPA zapis izgovaranja geografskog imena.
Kardinalnost: 0..1

Ime elementa: **Imenovano**

mjesto *Kodiranje:*

ImenovanoMjesto *Stereotip:*

«FeatureType»

Definicija: Fizičko-geografski objekt u prostoru koji može imati jedno ili više geografskih imena.

Kardinalnost: 1

Atributi objekta:

Ime: **ID**

Kodiranje: ID

Stereotip: Integer

Definicija: Interni identifikator kojega kreira baza podataka za svaku tablicu.

Kardinalnost: 1

Ime: **Geografski identifikator**

Kodiranje: geografski_identifikator

Stereotip: CharacterString

Definicija: Jedinstveni identifikator imenovanog mjesta u Registru.

Kardinalnost: 1

Ime: **Vrsta geografskog objekta**

Kodiranje: vrsta_obiljezja

Stereotip: vrstaObjektaVrijednost

Definicija: Pripadnost primarnoj kategoriji fizičko-geografskih i socio-geografskih objekata u prostoru.

Kardinalnost: 1

Ime: **Vrsta geografskog objekta 2**

Kodiranje: vrsta_obiljezja_2

Stereotip: vrstaObjektaVrijednost

Definicija: Pripadnost sekundarnoj kategoriji fizičko-geografskih i socio-geografskih objekata u prostoru.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Vrsta geografskog objekta 3**

Kodiranje: vrsta_obiljezja_3

Stereotip: vrstaObjektaVrijednost

Definicija: Pripadnost tercijarnoj kategoriji fizičko-geografskih i socio-geografskih objekata u prostoru.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Administrativna jedinica**

Kodiranje: administrativna_jedinica

Stereotip: Srpj_OpcinaTip

Definicija: Službeni identifikator administrativne jedinice iz službenog Registra prostornih jedinica.

Kardinalnost: 1

Ime: **Pocetak objekta**

Kodiranje: pocetak_objekta

Stereotip: DateTime

Definicija: Datum i vrijeme kada je verzija imenovanog mjesta unesena ili mijenjana u aplikaciji Registara.

Kardinalnost: 1

Ime: **Kraj objekta**

Kodiranje: kraj_objekta

Stereotip: DateTime

Definicija: Datum i vrijeme kada je verzija imenovanog mjesta zamijenjena ili umirovljena u prostornom setu podataka.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Najsitnije mjerilo prikaza**

Kodiranje: najsitnije_mjerilo_prikaza

Stereotip: integer

Definicija: Rezolucija, izražena kao cjelobrojna vrijednost nazivnika mjerila ili jedinica duljine, iznad koje se prostorno ime i povezana imena više ne bi trebali prikazivati u osnovnom pregledniku.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Geometrija**

Kodiranje: geom

Stereotip: geometry

Definicija: Točkasta geometrija povezana s imenovanim mjestom.

Kardinalnost: 1

Ime elementa: **Geografska objektna vrsta**

Kodiranje: **GeografskoObiljezjeTip**

Stereotip: «DataType»

Definicija: Skupina geografskih objekata sa zajedničkim obilježjima.

Kardinalnost: 1

Atributi objekta:

Ime: **ID**

Kodiranje: ID

Stereotip: integer

Definicija: Interni identifikator kojega kreira baza podataka za svaku tablicu.

Kardinalnost: 1

Ime: **Vrsta objekta**

Kodiranje: vrsta_obiljezja

Stereotip: VrstaObjektaVrijednost

Definicija: Karakterizacija vrste imenovanog mjesta na koje se odnosi geografsko ime.

Kardinalnost: 1

Ime: **Definicija**

Kodiranje: definicija

Stereotip: CharacterString

Definicija: Definicija vrste geografskog objekta.

Kardinalnost: 1

Ime: **Engleski naziv**

Kodiranje: engleskiNaziv

Stereotip: CharacterString

Definicija: Engleski prijevod imena vrste geografskog objekta.

Kardinalnost: 1

Ime: **Definicija engleski**
Kodiranje: definicija_engleski
Stereotip: CharacterString
Definicija: Definicija vrste geografskog objekta na engleskom jeziku.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Važnost**
Kodiranje: vaznost
Stereotip: integer
Definicija: Klasifikacija važnosti geografskog objekta prema kojoj će se preko opisa stiliziranog sloja (eng. Styled Layer Descriptor, SLD) automatski prilagođavati prikaz u web pregledniku Registra.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Boja**
Kodiranje: boja
Stereotip: char(7)
Definicija: Kod boje prema kojoj će se preko SLD-a automatski prilagođavati prikaz u web pregledniku Registra.
Kardinalnost: 0..1

Ime: **Datum unosa**
Kodiranje: datumUnosa
Stereotip: DateTime
Definicija: Datum prvog unosa vrste geografskog objekta u katalog geografskih objekata.
Kardinalnost: 0..1

Ime elementa: **Izgovor imena**
Kodiranje: **IzgovorImena**
Stereotip: «DataType»
Definicija: Način izgovora geografskog imena.
Kardinalnost: 0..1

Atributi objekta:

Ime: **ID**

Kodiranje: id

Stereotip: Integer

Definicija: Interni identifikator kojega kreira baza podataka za svaku tablicu.

Ime: **Zvucni zapis**

Kodiranje: zvucni_zapis

Stereotip: CharacterString

Definicija: Zvučni zapis izgovora geografskog imena.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **IPA zapis**

Kodiranje: IPA_Zapis

Stereotip: CharacterString

Definicija: Pravilan, ispravan ili standardiziran (standardiziran unutar dotične jezične zajednice) izgovor geografskog imena, izražena u Međunarodnoj fonetskoj abecedi (IPA).

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Datum unosa**

Kodiranje: datum_unosa

Stereotip: DateTime

Definicija: Datum prvog unosa izgovora geografskog imena u Registar.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Napomena uz izgovor**

Kodiranje: napomena

Stereotip: CharacterString

Definicija: Slobodni tekst u koji je moguće unositi napomene vezane za izgovor.

Kardinalnost: 0..1

Ime elementa: **Izvor imena**

Kodiranje: izvor_imena

Stereotip: «DataType»

Definicija: Popis izvora iz kojih su preuzeta geografska imena.

Kardinalnost: 1..*

Atributi objekta:

Ime: **ID**

Kodiranje: id

Stereotip: integer

Definicija: Jedinstveni identifikator izvora geografskog imena.

Kardinalnost: 1

Ime: **Naziv**

Kodiranje: naziv

Stereotip: CharacterString

Definicija: Naziv izvora geografskog imena.

Kardinalnost: 1

Ime: **Opis**

Kodiranje: opis

Stereotip: CharacterString

Definicija: Kratki opis izvora geografskog imena.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Status**

Kodiranje: status

Stereotip: CharacterString

Definicija: Status izvora geografskog imena.

Kardinalnost: 1

Ime: **Akronim**

Kodiranje: akronim

Stereotip: CharacterString

Definicija: Akronim izvora geografskog imena.

Kardinalnost: 0..1

Ime: **Nadležna institucija**

Kodiranje: nadlezna_institucija

Stereotip: CharacterString

Definicija: Institucija zadužena za vođenje izvora iz kojeg se preuzima geografsko ime.

Kardinalnost: 1

Ime elementa: **SRPJ općina**

Kodiranje: **SrpjOpcinTip**

Stereotip: «DataType»

Definicija: Administrativne jedinice razine općine iz Registra prostornih jedinica koje se koriste za pridruživanje vrijednosti atributa Administrativne jedinice objektna klasa Imenovano mjesto.

Kardinalnost: 1..*

Atributi objekta:

Ime: **ID**

Kodiranje: ID

Stereotip: Integer

Definicija: Interni identifikator kojega kreira baza podataka za svaku tablicu.

Kardinalnost: 1

Ime: **Maticni broj**

Kodiranje: og_mb

Stereotip: CharacterString

Definicija: Matični broj grada/općine.

Kardinalnost: 1

Ime: **Ime**

Kodiranje: og_ime

Stereotip: CharacterString

Definicija: Ime grada/općine.

Kardinalnost: 1

Ime: **Status**
Kodiranje: og_status
Stereotip: CharacterString
Definicija: Status: GR – grad, OP – općina.
Kardinalnost: 1

Ime: **Redni broj županije**
Kodiranje: zup_rb
Stereotip: integer
Definicija: Redni broj županije.
Kardinalnost: 1

Ime: **Ime županije**
Kodiranje: zup_ime
Stereotip: CharacterString
Definicija: Ime županije.
Kardinalnost: 1

Ime: **Geometrija**
Kodiranje: geom
Stereotip: geometry
Definicija: Geometrija općine.
Kardinalnost: 1

4.5 Vrijednosti kodnih lista i enumeracija

Ime elementa: **PismoVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
latinica	latinično pismo
ćirilica	ćirilično pismo

Ime elementa: **JezikVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
hrv	Hrvatski jezik
eng	Engleski jezik
ita	Talijanski jezik
hun	Mađarski jezik
srp	Srpski jezik
ces	Češki jezik

Ime elementa: **StatusImenaVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
Standardizirano	Geografsko ime koje je donijelo javnopravno tijelo sukladno preporukama Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena
Službeno	Geografsko ime preuzeto iz službenih izvora javnopravnih tijela
Predloženo	Geografsko ime koje predloži javnost
Povijesno	Geografsko ime koje je temeljem određenog službenog izvora prestalo biti u uporabi
Lokalno	Geografsko ime kojim se koristi lokalno stanovništvo
Opće	Geografsko ime koje se dodjeljuje geografskom objektu za koji u dostupnim izvorima nije utvrđeno geografsko ime
Ostalo	Sva geografska imena koja se ne mogu svrstati u neku od prethodnih kategorija

Ime elementa: **PrirodaImenaVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
--------------------	-------------------

Endonim	Endonimi su imena geografskih objekata na onome jeziku koji se govori na području u kojem je toponim smješten, tj. na onaj način na koji ga upotrebljavaju stanovnici toga područja.
Egzonim	Egzonim je ime koje se upotrebljava u nekom jeziku za geografski objekt smješten izvan područja toga jezika, a razlikuje se od endonima.

Ime elementa: **BrojnostImeniceVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
Jednina	
Množina	

Ime elementa: **RodImeniceVrijednost**

Stereotip: «enumeration»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
Muški	
Ženski	
Srednji	

Ime elementa: **VrstaObjektaVrijednost**

Stereotip: «codelist»

<i>Vrijednosti</i>	<i>Definicije</i>
područje	Veće geografsko područje obilježeno zajedničkim prirodnim osobitostima.

bjelogorična šuma	Šuma u kojoj prevladava drveće kojemu lišće otpada u hladnijemu dijelu godine.
crnogorična šuma	Šuma u kojoj prevladava zimzeleno, igličasto drveće i raslinje.
gaj	Zasađena i uzgojena šuma.
livada	Travnata površina koja se redovito kosi.
lug	Šuma na močvarnom zemljištu.
maslinik	Zemljište zasađeno stablima maslina.
mješovita šuma	Šuma koja se sastoji od više vrsta drveća, a najčešće se nalazi na hladnijim, planinskim područjima između listopadnih i crnogoričnih šuma.
močvara / rit	Tlo natopljeno stajaćicom koje je obraslo posebnom vegetacijom (šašem, trskom, mahovinom i sl.).
oranica / njiva / mekota	Zemljište zasađeno različitim kulturama koje se ore i redovito obrađuje.
pašnjak / atar / gmajna / utrina	Mjesto gdje pasu domaće životinje, najčešće prirodna travnata površina.
plastenik / staklenik	Zaštićen, umjetno grijani prostor u kojemu se uzgaja povrće, voće ili cvijeće.
polje	Obrađeno ili obradivo zemljište.
pustara	Prostrano zemljište koje se ne obrađuje, nego služi za uzgoj stoke, konja ili svinja.
rasadnik	Zemljište na kojemu se proizvodi rasadni materijal: voćne i lozne sadnice te sadnice različitog ukrasnog i šumskog drveća.
šikara, makija, grmlje	Šikara je grmoliki oblik degradirane šume nastala nerazumno sječom, neprestanom ispašom i brstom stoke.
	Makija je grmolika vazdazelena zajednica biljaka u Sredozemlju.
	Grmlje je nisko raslinje, manje od stabla a veće od trave i bilja.
šuma	Zajednica biljnih organizama kojoj drveće daje osnovno obilježje.

trstik	Zemljište pod gustom vegetacijom trstike, najčešće na močvarnim terenima i duž niskih i plavljenih obala rijeke.
vinograd	Zemljište zasađeno vinovom lozom.
voćnjak	Zemljište zasađeno voćkama.
vrt	Zemljište, obično u blizini kuće u kojemu rastu trava, ukrasne i jestive biljke.
brdo	Prirodna uzvisina od 200 do 500 m nadmorske visine koja može imati i više vrhova.
brežuljak / gorica	Prirodna uzvisina do 200 m nadmorske visine, kružna tlocrta i blagih padina, obično u ravnici.
brijeg	Prirodna uzvisina od 200 do 500 m nadmorske visine, najčešće samo s jednim vrhom, obično manje tlocrtno površine od brda.
dio gore	Predio unutar gore koji ima geografsko ime.
dio planine	Predio unutar planinskog lanca ili planine koji ima geografsko ime.
dolina / draga	Prirodna izdužena udubina s vodenim tokom na dnu, najčešće otvorena u smjeru otjecanja tekućice.
gora	Prirodna uzvisina od 500 do 1000 m nadmorske visine obrasla šumskim raslinjem.
greda	Izdužena i ocjedita uzvisina u naplavnim ravnicama nastala fluvijalnom erozijom u starim terasama.
jama	Podzemna šupljina s površinskim otvorom i nagibom od 45° do 90° koja može biti povezana s drugim podzemnim šupljinama, tvoreći složeni podzemni sustav.
kamenjar	Ogoljen teren s vrlo plitkim i siromašnim tlom tipičan za vapnenačku podlogu.
kosa / kosina / laz	Blaga padina uzvisine koja postupno prelazi u ravnicu.
kotlina	Veća ili manja ovalna ili nepravilna udubina u Zemljinoj kori ravna dna i najčešće sa svih strana okružena strmim stranama gora ili planina.
ledenica	Jama koja u svojim najdubljim dijelovima ima niske temperature tijekom cijele godine, zbog čega se voda

	prokapnica zamrzava na njezinu dnu.
pećina	Kraća vodoravna šupljina u stjenovitom području.
planina	Prostrana i razgranata prirodna uzvisina viša od 1000 m nadmorske visine.
planinski lanac	Lančane, mlade planine nastale alpskom orogenezom i navlačenjem, a odlikuju se velikim visinama i prepoznatljivim smjerom pružanja.
polje u kršu	Najveći reljefni oblik u kršu, izdužena i plitka udubina u kršu kroz koju često protječe manja tekućica, najčešće ponornica.
ponikva / vrtača / do / dolac / duliba / dumača/	Osamljena, obično ljevkasta udubina na krškome području dubine do 20 m i promjera do nekoliko stotina metara.
padež / vrtop	
prijevoj / privija/ vrata / sedlo	Uleknuće, najniži dio između dva planinska grebena ili vrha, obično se koristi za prijelaz s jedne na drugu stranu gore ili planine.
rudina	Dio većeg područja koje ima geografsko ime.
snježnica	Špilja ili jednolika udubina strmih strana koja ima teško pristupačno dno, a nalazi se u višim i hladnijim predjelima gdje je temperatura cijele godine niža od 0°C.
špilja	Prirodna velika šupljina u stijenama koja se od otvora pruža u nagibu manjem od 45°.
udolina	Prirodna izdužena udubina bez vodenoga toka, prati konfiguraciju terena i spušta se prema nižim dijelovima prostora.
vrh	Mikroreljefni dio uzvisine različitih oblika i veličine koji svojom visinom strši u usporedbi s razinom svoje bliže i dalje okolice.
zaravan / tavan, visoravan	Prostrana, zaravnjena ili blago ukošena valovita površina na uzvisinama.
bara	Područje plitke stajaće vode s močvarnom vegetacijom.
draga / dražica /	Manji zaljev nastao potapanjem donjih dijelova suhih kopnenih dolina i udolina.
suhodolina	

estavela	Mjesto na kojemu uvire rijeka ponornica. Za vrijeme visokih voda, u krškom prostoru, ponor ne može progutati svu nadolazeću vodu zbog čega počinje izbacivati vodu.
izvor mineralne i termalne vode	Izvor vode sa znatnijim količinama mineralnih sastojaka i plinova, posebnog mirisa i okusa na temperaturama višim od 20°C.
izvor ponornice	Mjesto na kojemu stalna ili povremena tekućica u krškom kraju izvire na površinu i teče vodonepropusnom površinom.
jaruga / jarak	Uska strma udubina kojom se slijeva voda.
jezero	Prirodna ili umjetna udubina na kopnu ispunjena vodom.
klanac, klisura, kanjon	Klanac je duguljast, uzak i dubok usjek strmih strana među uzvisinama koji nastaje erozijom stijena djelovanjem tekućica, a može biti rasjedno predisponiran.
	Klisura je uska i duboka dolina strmih stjenovitih strana koja nastaje prevladavanjem dubinske erozije nad bočnom.
	Kanjon je duboka i uska riječna dolina strmih, gotovo okomitih strana.
lokva / močilo	Udubina ispunjena vodom, bez izvora napajanja i mogućnosti otjecanja.
more	Velika cjelina Zemljine površine ispunjena slanom vodom; dio je svjetskog mora.
morska pličina / plitvac / plićak	Podmorje nad kojim razina mora nije visoka, ali je dubina mora dovoljna da se i tijekom oseke plovidba sigurno odvija.
morski kanal	Dug, sužen morski prolaz koji se pruža između obale i otoka ili između samih otoka.
morski predio	Dio mora bez samostalnog određenja i čvrstih granica.
morski prolaz	1) Prolaz koji spaja dva dijela istog mora.
	2) Ulaz u zaljev ili luku između dvaju rtova ili otoka.
	3) Prolaz koji spaja dva morska kanala.

mrtvaja / mrtvica	Riječni oblik koji nastaje bočnom erozijom (npr. pri spajanju dvaju zavoja rijeke).
ponor	Uspravna ili vodoravna pukotina, s ravnim ili koso položenim kanalima, u kojem stalno ili povremeno ponire ili nestaje površinski vodeni tok.
povremena rijeka	Rijeka u čijem koritu ima vode samo u određeno doba godine kad ima više oborina u odnosu na isparavanje.
povremeni kanal	Umjetni vodeni tok s povremenom vodom najčešće za navodnjavanje i odvodnjavanje.
povremeni potok	Potok koji povremeno presušuje i obično teče dnom suhe doline, a vode ima samo nakon kiša ili proloma oblaka ili topljenja snijega.
ribnjak	Umjetno jezero ili prostor s vodom uređen za uzgoj ribe.
riječni otok / ada	Vodom uvijek okružen dio kopna u koritu rijeke koji je čest u sporim ravničarskim tekućicama.
rukavac	Izdvojeno riječno korito nastalo diobom glavnog korita rijeke.
skupina jezera	Više jezera na istom geografskom području.
slap / vodopad / buk / kaskada / brzac	Voda koja iz rijeke ili jezera naglo pada s visine.
stalna rijeka	Stalna tekućica koja teče pod utjecajem sile teže, u čijem koritu ima uvijek vode.
stalni kanal	Umjetni vodeni tok sa stalnom vodom izgrađen za plovidbu, natapanje ili odvodnjavanje.
stalni potok	Kratak i vodom siromašan vodeni tok ispunjen oborinskim vodama koji se od rijeke razlikuje kraćom duljinom toka, manjom širinom i količinom vode.
ušće	Mjesto na kojemu se tekućica ulijeva u more, jezero, močvaru ili drugu tekućicu.
ušće ponornice	Mjesto na kojemu stalna ili povremena tekućica u krškom kraju ponire kroz ponor ili pukotine u kršu.
uvala	Dio mora, manji od zaljeva, uvučen u kopno.
uvalica	Dio mora, manji od uvale, uvučen u kopno.
vrelo / izvor	Mjesto na kojemu voda prirodnim načinom izbija ili izvire na površinu.

zaljev	Uvučeni dio mora koji je s triju strana okružen kopnom.
zaton	Manji zaljev koji prodire dublje u kopno, obično širi u sredini, a uži ga otvor spaja s otvorenim morem.
ždrilo / ždrelac / ždrijelac	Uzak i kratak morski prolaz između dviju obala.
greben / sika / sičica / brak	Usamljena i često izdužena stijena ispod razine mora ili u razini mora sastavljena od čvrstog materijala i nesigurna za plovidbu.
hrid	Dio kopna u moru u obliku istaknute stijene.
obala	Pojas kopna, povremeno plavljen, koji leži između najviše crte do koje dopiru valovi i najnižeg stanja oseke, odnosno prostor na kojemu stalno djeluju valovi, morske mijene i morske struje.
otočić / školj / školj / školjić / školjić	Dio kopna sa svih strana okružen morem kojemu je opseg obalne crte od 1,5 km do 10 km.
otočna skupina	Skupina otoka na manjoj udaljenosti koji su najčešće istog postanka i obuhvaćeni jednim imenom.
otok	Dio kopna sa svih strana okružen morem kojemu je opseg obalne crte veći od 10 km.
plaža	Dio obale uz more, rijeku ili jezero uređen ili pogodan za kupanje.
poluotok	Istaknut dio kopna koji je s triju strana okružen vodom i užom stranom povezan s kopnom.
rt	Uska poluotočna izbočina kopna u more.
akvedukt	1) Povijesni antički vodovod.
	2) Građevina za provođenje vode od viših položaja nalazišta vode prema nižim područjima.
arheološko nalazište / iskopina, ruševina	Arheološko nalazište/iskopina je mjesto na kojemu se nalazi veća količina izrađevina, ekofakata i tvorevina iz prošlosti.
	Ruševina je ostatak srušene građevine.
bazen za plivanje	Izgrađen udubljen prostor napunjen vodom namijenjen za plivanje i rekreaciju u vodi.
benzinska postaja / stanica	Benzinska postaja/stanica je prodajno mjesto za prodaju naftnih derivata, plina, struje i dijelova za automobile.

betonara	Pogon za proizvodnju betona i betonskoga materijala.
bolnica	Zdravstvena ustanova za smještaj, boravak i liječenje bolesnika.
brana	Umjetna prepreka sagrađena na riječnom koritu ili riječnoj dolini radi stvaranja akumulacijskog jezera za iskorištavanje vodene snage ili radi zaštite od poplava.
brodogradilište	Područje na kojemu se grade i popravljaju brodovi i druga plovila.
carinarnica	Objekt na kojemu se obavlja carinski pregled i naplaćuje carina.
cementara	Tvornica cementa; mjesto na kojemu se izrađuje cement.
ciglana	Tvornica cigle; mjesto na kojemu se izrađuje cigla.
cisterna	Spremnik u koji se nakuplja i čuva kišnica.
crkva	Objekt u kojemu kršćanski vjernici obavljaju vjerske i molitvene obrede.
crpna stanica	Pogon ili postrojenje za crpljenje tekućine.
deponij	Mjesto na kojemu se odlažu, skupljaju i probiru smeće i otpad.
dječji dom	Ustanova u kojoj se skrbi o djecu i mlađim punoljetnim osobama bez odgovarajuće roditeljske skrbi.
dječji vrtić	Ustanova za čuvanje i odgoj djece predškolske dobi.
dok	1) Ograđeni dio luke sa zidanim pristanom i gatovima za utovar i istovar robe.
	2) Objekt za smještaj brodova radi popravka, čišćenja i bojenja. koji može biti suhi ili plutajući.
dom zdravlja, poliklinika, ambulanta	Dom zdravlja je zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu određenog područja u sklopu zdravstvene djelatnosti na primarnoj razini.
	Poliklinika jest zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, dijagnostika i medicinska rehabilitacija, osim bolničkog liječenja.
	Ambulanta je zdravstvena ustanova za pregled i

	liječenje bolesnika koji ne borave u bolnici.
drvni kombinat	Industrijsko postrojenje u kojemu se proizvode i prerađuju drvene sirovine.
dvorac	Raskošna stambena zgrada smješšana izvan naselja i okružena perivojem namijenjena stalnomu ili povremenomu boravku vladara i velikaša.
džamija	Objekt u kojemu muslimanski vjernici obavljaju vjerske i molitvene obrede.
ergela	Objekt u kojemu se drže i uzgajaju konji.
farma	Poljoprivredno gospodarstvo specijalizirano za tržišnu proizvodnju na kojemu prevladava monokultura.
fontana	Arhitektonski objekt kojim protječe ili iz kojega istječe voda uporabne ili estetske namjene.
gat / molo	Pristanište, samostalna građevina u luci uz koji pristaju brodovi.
golfsko igralište	Otvoren prostor na kojemu se igra ili trenira golf.
gospodarska zona	Izgrađena zona s gospodarskim zgradama namijenjena obavljanju gospodarskih djelatnosti gospodarska aktivnost.
groblje, krematorij	Groblje je uređen prostor na kojemu se nalaze grobovi.
	Krematorij je objekt u kojoj se spaljuju tijela pokojnika.
hidroelektrana	Elektrana koja iskorištava energiju vode za proizvodnju električne energije.
hipodrom	Mjesto s uređenom kružnom stazom na kojemu se održavaju natjecanja u konjičkim sportovima.
hostel	Ugostiteljski objekt s jeftinom ponudom smještaja u više krevetnim sobama primarno namijenjen mladima i turistima na proputovanju.
hotel	Ugostiteljski objekt za prihvat, smještaj i boravak prolaznih gostiju, putnika i turista.
iskop	Mjesto na kojemu se iskopava po planu (glina, ilovača, pijesak).
kamenolom	Mjesto na kojemu se vadi kamen za daljnju obradu.

kamp	Uređen prostor u prirodi namijenjen za smještaj i boravak u šatorima, kamp-prikolicama ili kamp-kućicama.
kapela	Manja crkva ili izdvojena prostorija za molitvu u sklopu kakva većeg objekta ili na osamljenome mjestu uz cestu.
kazalište	Kulturna ustanova u kojoj se pripremaju i prikazuju kazališne predstave.
kino na otvorenom	Mjesto na kojemu se prikazuju filmske projekcije na otvorenom.
knjižnica	Ustanova u kojoj se čuvaju, čitaju i posuđuju knjige.
koliba	Jednostavna drvena nastamba.
kurija	Povijesna građevina koja je služila za stanovanje svećenika.
lovačka kuća / lovački dom	Objekt u kojem se gostima, u prirodnom okruženju uz lovišta, mogu pružiti usluge smještaja i prehrane.
mareograf	Objekt na obali mora u kojem se nalazi instrument za mjerenje morskih mijena.
meteorološka postaja	Posebno odabrano i opremljeno mjesto na kojemu se sustavno provode meteorološka motrenja i mjerenja koja su važna za odvijanje različitih oblika ljudskih djelatnosti.
mlin	Postrojenje za usitnjavanje žitarica.
mljekara	Objekt u kojem se proizvodi, skladišti i pakira mlijeko.
mogila / gomila / tumul	Mogila/gomila/gromila/tumul je prapovijesni zemljani ili kameni humak pod kojim se nalazi više grobova.
motel	Ugostiteljski objekt uz veće prometnice izvan naselja za smještaj i noćenje gostiju koji putuju motornim vozilima.
motociklističko trkalište / motodrom	Mjesto s uređenom stazom na kojemu se održavaju motociklističke utrke.
mrtvačnica	Objekt u kojem se čuva pokojnikovo tijelo prije pokopa.
muzej	Ustanova u kojoj se skupljaju, čuvaju, proučavaju i izlažu zbirke umjetnina, povijesnih, tehničkih i drugih predmeta materijalne kulture.

naftno polje	Mjesto na kojemu se crpi nafta na površinu Zemlje.
naftovod	Cjevovod s pogonom i pomoćnim uređajima koji služi za transport nafte.
nasip	Sloj nasute zemlje, kamena ili pijeska iznad prirodnoga terena koji služi kao podloga ili za zaštitu od čega.
odašiljač / prijamnik / antena	Uređaj koji emitira elektromagnetske valove.
pastirska kuća / katun / stan / tor/zagradi / busača / pojata / pusta / struga	Povremeno pastirsko naselje, skupina pastirskih kuća u kojima se boravi tijekom ljetne ispaše u planinskim krajevima.
pastuharnica	Mjesto/staja u kojoj se čuvaju i uzgajaju pastusi.
pilana	Pogon ili tvornica gdje se trupci strojno pile.
planinarski dom, planinarska kuća, sklonište	Planinarski dom je smještajni objekt u kojem se gostima, u prirodnom brdsko-planinskom okruženju, pružaju usluge smještaja i prehrane. Planinarska kuća je smještajni objekt koji je otvoren samo povremeno. Planinarsko sklonište je nezaključana, stalno otvorena i neopskrbljena kuća u kojoj se može prenoćiti bez prethodne najave.
plinara	Postrojenje koje se bavi iskorištavanjem i distribucijom plina.
plinska elektrana	Elektrana koja iskorištava energiju plina za proizvodnju električne energije.
plinsko polje	Mjesto na kojemu se crpi plin na površinu Zemlje.
policijska postaja	Zgrada namijenjena radu policije.
poljoprivredna ekonomija / gospodarstvo	Poljoprivredno gospodarstvo s pripadajućim inventarom i oblicima djelatnosti.
pošta	Ustanova koja se bavi prijenosom pisama, paketa, telegrama i vrijednosnih pošiljki.
rafinerija	Industrijsko postrojenje u kojemu se sirovine ili tehnički proizvodi prerađuju u čiste proizvode.
restoran, gostionica	Restoran je ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju topla i hladna jela i pića.
	Gostionica je ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju gotova uobičajena domaća topla i

	hladna jela i pića i ima mogućnost smještaja.
rezervoar, vodospremnik	Rezervoar je spremnik za tekućine i plinove u obliku bazena, posuda i sl.
	Vodospremnik je spremnik za spremanje zaliha vode u skladu s dnevnom potrošnjom.
rezidencija	Mjesto stalnog ili privremenog boravka državnog poglavara ili visokog dužnosnika.
ribogojilište u moru	Mjesto na kojemu se uzgajaju morski organizmi, primarno morske ribe i školjke.
riva, kej	Riva je uređeni dio obale sa šetalištem u primorskim gradovima.
	Kej je uređena obala sa šetalištem uz tekućicu u gradskom naselju.
rudnik	Složeni površinski ili podzemni objekt u kojemu se iskopavaju čvrste mineralne sirovine.
sajmište	Mjesto na kojemu se održava sajam.
samostan, manastir	Samostan je objekt u kojoj prema utvrđenim pravilima žive katolički redovnici i redovnice.
	Manastir je objekt u kojoj prema utvrđenim pravilima žive pravoslavni redovnici i redovnice.
sanatorij / lječilište	Zdravstvena ustanova namijenjena liječenju, oporavku i odmoru određenih skupina bolesnika kojima je potrebno duže liječenje u odgovarajućim klimatskim ili prirodnim uvjetima.
seosko poljoprivredno gospodarstvo / salaš / majur / stancija /	Samostalno poljoprivredno gospodarstvo sa zgradama za stanovanje, poljskim alatom i stajama udaljeno od naseljenoga mjesta.
silos	Veliko skladište opremljeno za skladištenje žitarica, sjemenja i krmnoga bilja.
sinagoga	Objekt u kojemu židovski vjernici obavljaju vjerske i molitvene obrede; židovski hram.
sirana	Objekt u kojem se proizvodi, skladišti i pakira sir.
skijalište	Mjesto u planini ili gori uređeno za skijanje i rekreaciju na snijegu tijekom zimskih mjeseci.

solana	Sustav plitkih površina i brana za prikupljanje morske soli.
spomenik, spomen-područje, spomen-obilježje	Spomenik je javni arhitektonski ili kiparski objekt posvećen uspomeni na zaslužne osobe ili događaje.
	Spomen-područje je veći memorijalni i spomenički objekt posvećen čuvanju uspomene na kakav događaj.
	Spomen-obilježje je manji javni memorijalni i spomenički objekt posvećen žrtvama stradalima u ratu ili kojem drugom tragičnom događaju.
sportski centar	Objekt sa više sportskih sadržaja različite namjene.
spremište tramvaja / remiza	Objekt u kojem se smještaju i popravljaju tramvaji kad su izvan prometa.
stadion	Otvoren prostor uređen za sportska natjecanja okružen tribinama, najčešće s travnatim terenom.
stepenice	Uzdignuto vodoravno položene ploče koje služe pješacima za uspinjanje ili spuštanje u kojem unutrašnjem ili vanjskom prostoru.
streljana	Otvoren ili zatvoren prostor opremljen uređajima za gađanje iz vatrenog i zračnog oružja.
studenski dom	Ustanova za smještaj i boravak studenata tijekom studija.
svetište	Mjesto koje vjernici posebno štiju i pohode ga.
sveučilište, fakultet, veleučilište	Sveučilište je visokoškolska ustanova koja obuhvaća više fakulteta različitih znanstvenih ili stručnih područja na kojima se organizira preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij.
	Fakultet je visokoškolska ustanova za obrazovanje u jednome znanstvenome ili stručnome području.
	Veleučilište je visokoškolska ustanova u kojoj se organizira stručni studij i specijalistički studij.
svjetionik	Građevina ili toranj s uređajima koji svjetlosnim signalima pokazuje put pomorcima na brodovima, služi za orijentaciju i upozorava na opasnost.
škola	Obrazovna i odgojna ustanova u kojoj djeca i mladi prema nastavnome programu kolektivno opismenjuju i kolektivno stječu osnovna znanja iz znanosti i

	umjetnosti te vještine određenih struka.
šljunačara / bajer	Mjesto na kojemu se vadi šljunak.
šumarska kuća, šumarija, lugarnica	Šumarska kuća je ustanova namijenjena za rad šumarije.
	Lugarnica je objekt koji služi lugaru za obavljanje lugarske službe.
televizija	Ustanova koja se bavi proizvodnjom i prenošenjem televizijskoga programa.
termalno lječilište / toplice	Lječilište na izvoru tople ljekovite vode u kojemu se liječe i oporavljaju određene skupine bolesnika.
termoelektrana	Elektrana koja proizvodi električnu energiju strojevima koje pokreću vodena para, parne ili plinske turbine ili motori s unutrašnjim izgaranjem.
toplana	Postrojenje u kojemu se proizvodi toplina za grijanje većeg broja zgrada.
trafostanica	Uređeno mjesto na kojemu je smješten transformator.
trgovački centar	Uređen zatvoren prostor sa većim brojem maloprodajnih trgovina i uslužnih objekata različite namjene.
tržnica	Planski uređen prostor za kupnju i prodaju namirnica i potrošnih dobara.
tvornica	Poduzeće s pretežito ili potpuno mehaniziranom proizvodnjom.
uređaj za pročišćavanje otpadnih voda	Objekt za sakupljanje i pročišćavanje otpadnih voda.
usamljena zgrada	Izdvojena građevina oko koje nema drugih izgrađenih objekata.
usamljeni grob	Grob koji se ne nalazi na označenom groblju već uz put, stazu, u šumi, poznatog ili nepoznatog imena.
ustanova za osobe s posebnim potrebama	Ustanova za rehabilitaciju je ustanova koja pruža usluge smještaja, zdravstvene skrbi, njege, odgoja i osposobljavanja po posebnim uvjetima, osobama s intelektualnim teškoćama.
ustava	Vodna građevina kojom se uz pomoć zapornica omogućava kontrolirano propuštanje vode na kanalima, rijekama i branama.

utočište za životinje	Ograđeni prostor u kojemu u kontroliranim uvjetima žive životinje koje su zbog različitih razloga izdvojene iz svojega prirodnog staništa.
utvrda / utvrđeni grad	Povijesna građevina sagrađena radi obrane od neprijatelja.
vatrogasni dom	Ustanova namijenjena za rad vatrogasne organizacije.
vinarija	Pogon za proizvodnju, čuvanje i prodaju vina.
vjerski znak, raspelo, poklonac	Vjerski znak je simbol vjere koji je raspoznajni i zajedničarski znak među vjernicima.
	Raspelo je objekt uz cestu sa likom raspetog Krista na sebi.
	Poklonac je kip u stiliziranoj kapelici u uličnom zidu ili na pročelju kuće.
vjetroelektrana	Elektrana koja iskorištava energiju vjetra za proizvodnju električne energije
vodenica / mlinica	Mlin uz vodu ili na vodi na vodeni pogonu kojoj se nalazi stroj za usitnjavanje žitnih kultura.
vodotoranj	Toranj za spremanje i pričuvu vode u sklopu vodovodne mreže.
vodovod	Sustav postrojenja za opskrbljivanje pitkom vodom.
zadružni dom	Objekt namijenjen okupljanju lokalnog stanovništva, u ruralnim područjima, najčešće u društveno-političke svrhe ili radi zabave.
zatvor / kaznionica / odgojni zavod	Ustanova u kojoj borave osobe koje izdržavaju kaznu oduzimanja slobode zbog počinjena kaznenog djela.
zdenac / bunar	Prirodni ili umjetno izgrađen okomiti otvor u zemlji iz kojega se izvlači podzemna voda.
zgrada ministarstva, ured državne uprave, institut	Zgrada ministarstva je objekt u kojem je smještena specijalizirana organizacija vlasti za vođenje poslova državne uprave.
	Ured državne uprave je objekt u kojem je smješteno središnje tijelo državne uprave.
	Institut je ustanova čiji je predmet djelovanja znanstveno-istraživačkog ili obrazovnog karaktera.

zoološki vrt	Mjesto na kojemu se čuvaju, uzgajaju i izlažu različite vrste životinja namijenjeno posjećivanju javnosti.
zvjezdarnica	Objekt uređen za promatranje nebeskih tijela i svemirskih pojava.
zvonik	Crkveni toranj ili dio crkve na kojemu su smještena su zvona.
željezara	Talionica i ljevaonica željeza.
arboretum	Botanički vrt u kojemu se uzgaja drveće i grmlje domaćeg i stranog podrijetla u znanstvene, dekorativne i uzgojne svrhe.
botanički vrt	Zbirka živoga bilja koja služi znanstvenim i nastavnim ciljevima.
kulturna baština	Ukupnost postojećih, baštinjenih i stvorenih kulturnih dobara: djela graditeljstva, elementi ili strukture arheološkog značenja; znamenita mjesta.
nacionalni park	Prostrano i pretežno neizmijenjeno kopneno ili morsko područje s jednim ili više očuvanih ekosustava čija je primarna namjena očuvanje prirodnih vrijednosti te je u skladu s time zabranjena gospodarska uporaba prirodnih dobara.
park	Prostor u prirodi s planski raspoređenom vegetacijom, stazama, vodenim površinama i motivima, građevnim konstrukcijama i skulpturama.
park prirode	Prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora s ekološkim obilježjima međunarodne i nacionalne važnosti, s naglašenim krajobraznim, odgojno-obrazovnim, kulturno-povijesnim i turističko-rekreacijskim vrijednostima.
park-šuma	Prirodna ili sađena šuma namijenjena odmoru i rekreaciji ili ima određenu krajobraznu vrijednost.
posebni rezervat – botanički	Područje kopna od osobitog botaničkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, ili je stanište ugrožene divlje svojte.
posebni rezervat – geomorfološki	Područje kopna i/ili mora od osobitog geomorfološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte.
posebni rezervat – geomorfološko-	Područje kopna i/ili mora od osobitog geomorfološko-hidrološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti

hidrološki	ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte.
posebni rezervat – ihtiološki	Područje kopna i/ili mora od osobitog ihtiološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte. Područje uključuje površinu rijeka ili jezera za mrijest ribe, ishranu i razvoj riblje mladi.
posebni rezervat – ihtiološko-ornitološki	Područje kopna i/ili mora od osobitog ihtiološko-ornitološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte. Područje uključuje površinu rijeka, jezera i mora te okolne plicine i lagune važne za selidbu, zimovanje i gniježđenje brojnih ptičjih vrsta, kao i za mrijest ribe, ishranu i razvoj riblje mladi.
posebni rezervat – morski	Područje mora od osobitog morskog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte.
posebni rezervat – ornitološki	Područje kopna i/ili mora od osobitog ornitološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte. Područje predstavlja gnjezdilišta, hranilišta i zimovališta ptica stanarica, selica i preletnica.
posebni rezervat – zoološki	Područje kopna od osobitog zoološkog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, ili je stanište ugrožene divlje svojte. Područje u kojem je zaštićen sav životinjski svijet.
posebni rezervat šumske vegetacije	Područje kopna od osobitog značenja šumske vegetacije radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti ili je stanište ugrožene divlje svojte.
spomenik prirode – geološko-paleontološki	Pojedinačni geološko-paleontološki neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost.
spomenik prirode – geomorfološki	Pojedinačni geomorfološki neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost.
spomenik prirode – paleontološki	Pojedinačni paleontološki neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost.
spomenik prirode –geografsko-	Pojedinačni geografsko-geološki neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode koji ima

geološki	ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost.
strogi prirodni rezervat	Kopneno ili morsko područje s neizmijenjenom ili neznatno izmijenjenom sveukupnom prirodom, namijenjeno isključivo očuvanju izvorne prirode, znanstvenom istraživanju kojim se ne mijenja biološka raznolikost, praćenju stanja prirode te obrazovanju koje ne ugrožava slobodno odvijanje prirodnih procesa unutar kojega su zabranjene gospodarske i druge djelatnosti.
svjetska baština	Geografski objekti koji su uvršteni u UNESCO-ov popis Svjetske baštine i predstavljaju kulturno-povijesne ili prirodne znamenitosti na svjetskoj razini.
značajni krajobraz	Prirodno ili uređeno područje krajobrazne ili kulturno-povijesne vrijednosti i biološke raznolikosti namijenjen odmoru i rekreaciji čija se obilježja ne smiju narušavati.
dio gradskog naselja / gradska četvrt	Dio grada koji predstavlja posebnu administrativnu, gospodarsku i društvenu cjelinu unutar koje su građani povezani zajednički interesima.
dio naselja	Područje koje je sastavni dio većeg naselja.
država	Politička zajednica ljudi organizirana na nekom teritoriju pod suverenom vlašću, koja ima službeno ime, jezik, grb, zastavu i himnu.
glavni grad	Grad koji je sjedište zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u nekoj državi.
grad (JLS)	Jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.
gradsko naselje	1) Sva naselja sjedišta upravnih gradova.
	2) Sva naselja s više od 10 000 stanovnika.
	3) Naselja od 5 000 do 9 999 stanovnika, s 25% i više zaposlenih u naselju stanovanja, i to u sekundarnim i tercijarnim djelatnostima.

	4) Naselja od 2 000 do 4 999 stanovnika, s 25% i više zaposlenih u naselju stanovanja, i to u sekundarnim i tercijarnim djelatnostima.
katastarska općina	Osnovna prostorna jedinica za koju se izrađuje katastar zemljišta obuhvaća područje jednog naselja s pripadajućim zemljištem.
napušteno naselje	Naselje u kojemu nitko ne živi ili ne boravi (zbog neodgovarajućih gospodarskih i socijalnih uvjeta ili zbog prirodnih ili ratnih razaranja).
naselje	Svaka kompaktna skupina nastambi, bez obzira na njihov broj i funkciju, koja služi kao ljudsko obitavalište; mjesto stanovanja, života i rada. Prostorna jedinica koja se sastoji od građevinskog područja i područja druge namjene, a ima ime i vlastiti sistem obilježavanja zgrada. Područje naselja nalazi se na području jedne općine.
naselje s kućama za odmor / vikend naselje	Naselje u kojemu se nalaze kuće za odmor i povremeni boravak.
općina	Jedinica lokalne samouprave za područja više naselja koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.
selo	Stalno naselje u kojem se stanovništvo sasvim ili pretežno bavi primarnim djelatnostima.
seosko naselje	Manje stalno naselje s više od 15 seoskih domaćinstava, a stanovnici se sasvim ili pretežno bave primarnim djelatnostima.
sjedište grada (JLS)	Naselje koje obnaša funkciju upravnog i administrativnog središta grada kao jedinice lokalne samouprave.
sjedište općine	Naselje koje obnaša funkciju upravnog i administrativnog središta općine.
sjedište županije	Grad koji obnaša funkciju upravnog i administrativnog središta županije.
trg	Javna površina i otvoren prostor u gradu, okružen blokovima velikih zgrada.
turističko / hotelsko / apartmansko naselje	Naselje uređeno za prihvat, smještaj i boravak turista.

ulica	Uređena i održavana prometna površina u naseljenome mjestu kojom se kreću pješaci i vozila.
zaselak	Izdvojeni dio sela koje se sastoji od 5 do 15 seoskih domaćinstava u kojem prevladava poljodjelstvo kao primarna djelatnost stanovništva.
županija	Upravno-teritorijalna jedinica organizirana na osnovu povijesnih, prometnih i gospodarskih čimbenika, koju određuje nadležno državno tijelo. Utemeljena je kao administrativna funkcionalna regija.
autobusni kolodvor	Mjesto odredišta i polazišta autobusa s uredovnom zgradom i peronima.
autocesta	Javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila koja ima dvije fizički odvojene kolničke trake za promet iz suprotnih smjerova s najmanje dva prometna traka širine najmanje 3,5 m, a s obzirom na konfiguraciju terena i jedan zaustavni trak.
cestovni čvor	Mjesto račvanja ceste s mogućnošću promjene smjera vožnje.
cestovni granični prijelaz	Obilježeno/službeno mjesto na kojemu se prelazi granica; objekt/mjesto na cestovnom putu gdje se naplaćuje porez na uvoznu ili domaću robu.
cestovni most	Cestovna građevina ili objekt koji služi za prelaženje ljudi i tereta preko rijeke, morskih tjesnaca, provalije itd.
cestovni nadvožnjak	Cestovni most iznad ceste ili željezničke pruge.
cestovni podvožnjak	Cestovni prolaz ispod ceste ili željezničke pruge.
cestovni tunel	Umjetno prokopan cestovni podzemni prolaz kroz planinu.
cestovni vijadukt	Cestovna konstrukcija koja premošćuje dolinu.
državna cesta	Javna cesta koja povezuje cjelokupni teritorij Republike Hrvatske i povezuje ga s mrežom glavnih europskih cesta.
helidrom	Aerodrom ili određeno područje na objektu namijenjeno u cijelosti ili djelomično za slijetanje, uzlijetanje i kretanje helikoptera.
letjelište	Aerodrom koji se u načelu upotrebljava za letenje jedrilica i motornih jedrilica koje ne uzlijeću samostalno, a čija se uporaba može proširiti i na letenje

	drugih vrsta zrakoplova koji se upotrebljavaju u posebnom zračnom prometu.
letjelište za padobrance jedriličare (paraglajdere)	Uzvisina na kojemu postoji očišćena površina (od drveća, grmlja i ostalih prepreka) dovoljno prostrana i sigurna za polijetanje.
lokalna cesta	Javna cesta koja spada u mrežu županijskih cesta i povezuje područje grada i/ili općine.
lokalna pruga	Željeznička pruga koja unutar pojedine željezničke prometne regije u smislu lokalnoga prometa međusobno povezuje pojedina područja ili administrativno-gospodarska središta ili ih priključuje na željezničke pruge važne za međunarodni promet ili na željezničke pruge važne za regionalni promet.
marina	Luka na obali mora, rijeke, jezera ili plovnoga kanala specijalizirana za potrebe nautičkoga turizma.
međunarodna pruga	Željeznička pruga koja povezuje željezničke pruge na paneuropskim koridorima i njihovim ograncima s međunarodnim pomorskim i riječnim lukama i terminalima.
morska luka	Prirodno ili umjetno zaštićen morski prostor s obalom dovoljno dubokom za pristajanje brodova i uređenom za ukrcaj i iskrcaj robe i putnika.
naplatna postaja	Postaja za naplaćivanje cestarine.
odmorište	Prostor namijenjen za zaustavljanje sudionika cestovnog prometa sa sadržajima za odmor.
poljoprivredni aerodrom	Područje na zemlji (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u cijelosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova u poljoprivredne svrhe.
pomorski granični prijelaz	Obilježeno područje jedne države; mjesto/objekt u luci gdje se naplaćuje porez na uvoznu ili domaću robu.
prijelaz za divlje životinje / zeleni most	Površina iznad tunela i površina ispod vijadukata i mostova namijenjena neometanom kretanju životinja. Zeleni mostovi primarno su namijenjeni velikim životinjama koje imaju jako širok areal kretanja i potrebni su im različiti ekosustavi kako bi mogle preživjeti.
put	Uređen prostor na kopnu za prolazak i kretanje ljudi, vozila i životinja.

regionalna pruga	Željeznička pruga koja povezuje željezničke prometne regije u Republici Hrvatskoj sa željezničkim prugama koje su važne u međunarodnom prometu.
riječna luka	Mjesto na obali rijeke za prihvat riječnih brodova. Služi za ukrcaj i iskrcaj putnika kao i ukrcaj i pretovar tereta.
riječni granični prijelaz	Obilježeno/službeno mjesto na kojemu se prelazi granica; zgrada u riječnoj luci gdje se naplaćuje porez na uvoznu ili domaću robu.
sidrište	Mjesto za sidrenje brodova ispred luke.
skela	Plitko prijevozno sredstvo u obliku pravokutne platforme za prijevoz preko rijeke gdje nema mosta.
staza	Uzak puteljak ili pješčani put.
zračna luka, aerodrom	Zračna luka je aerodrom s najmanje jednim utvrđenim normiranim postupkom preciznoga instrumentalnog prilaženja, na kojem postoje postrojenja za smještaj, održavanje, popravak te prihvat i otpremu zrakoplova, putnika i stvari.
	Aerodrom je područje na zemlji ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u cijelosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova.
zračni granični prijelaz	Obilježeno/službeno mjesto na kojemu se prelazi granica; zgrada u zračnoj luci gdje se naplaćuje porez na uvoznu ili domaću robu.
zračno pristanište	Aerodrom za avione ili helikoptere (helidrom) u načelu namijenjen za uzlijetanje i slijetanje u vizualnim meteorološkim uvjetima.
željeznička postaja	Mjesto kraćeg zadržavanja željezničkih prijevoznih sredstava radi iskrcavanja ili ukrcavanja putnika ili robe.
željeznički granični prijelaz	Obilježeno/službeno mjesto na kojemu se prelazi granica; zgrada na željezničkom putu gdje se naplaćuje porez na uvoznu ili domaću robu.
željeznički kolodvor	Veće službeno mjesto na pruzi u kojemu se obavljaju prihvat i otprema putnika, utovar i istovar stvari, križanje i pretjecanje vlakova, prema potrebi razvrstavanje, odnosno sastavljanje vlakova.
željeznički most	Željeznička građevina ili objekt koji služi za prelaženje

	ljudi i tereta preko rijeke, morskih tjesnaca, provalija itd.
željeznički nadvožnjak	Željeznički most iznad ceste ili željezničke pruge.
željeznički podvožnjak	Željeznički prolaz ispod ceste ili željezničke pruge.
željeznički tunel	Umjetno prokopan željeznički prolaz kroz planinu.
željeznički vijadukt	Željeznička konstrukcija koja premošćuje dolinu.
žičara, uspinjača	Žičara je prijevozno sredstvo s košarama, kabinama ili otvorenim sjedalima koje vuku žičani konopci.
	Uspinjača je vagon koji se na kosini pokreće na tračnicama s pomoću debelog žičanog užeta.
županijska cesta	Javna cesta koja povezuje područje jedne županije ili više županija.

4.6 Mrežne usluge Registra geografskih imena

Podacima Registra geografskih imena može se pristupiti putem mrežnih usluga koje poslužuje geoinformacijski sustav RGI. Te usluge su:

1. Usluga pregleda „Registar geografskih imena – WMS“ (INSPIRE View service), implementirana je kao OGC WMS protokol verzije 1.3.

Mrežna usluga je dostupna na sljedećoj adresi:

<https://rgi.dgu.hr/geoserver/gn/wms?service=WMS&version=1.3.0&request=GetCapabilities>

Naziv dostupnog sloja: <Name>gn:NamedPlace</Name>

2. Usluga preuzimanja „Registar geografskih imena – WFS INSPIRE“ (*INSPIRE direct access Download service*) implementirana je kao OGC WFS protokol verzije 2.0. Preko ove usluge moguće je preuzimati tražene objekte u skladu s modelom podataka definiranim specifikacijama podataka INSPIRE-a za geografska imena.

Mrežna usluga direktnog preuzimanja dostupna je na sljedećoj adresi:

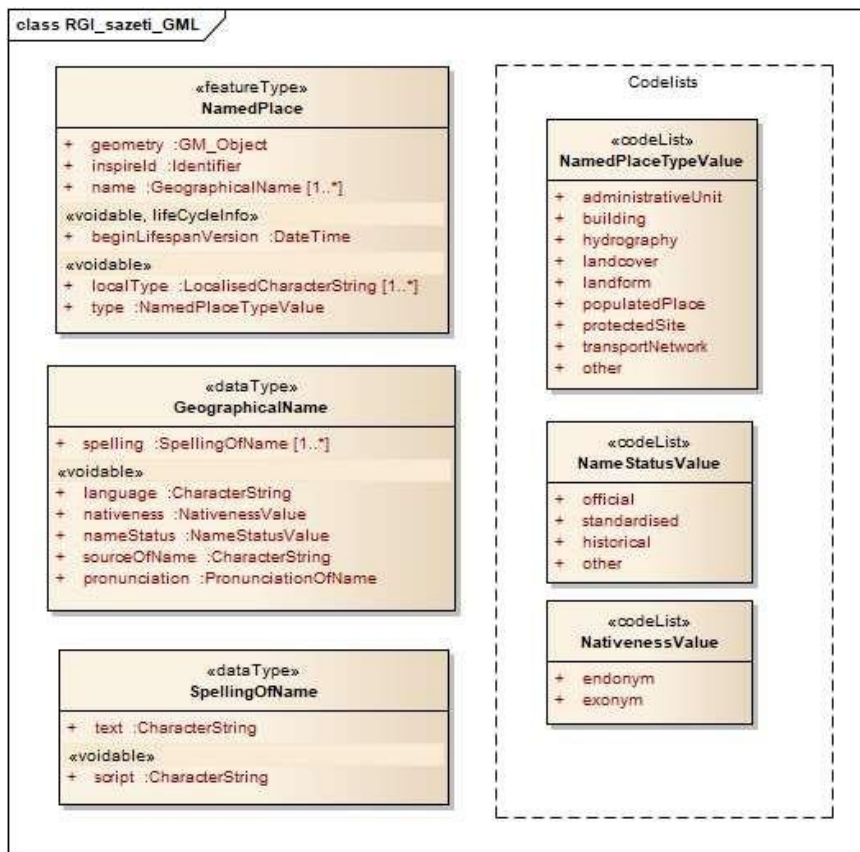
<http://rgi.dgu.hr/geoserver/gn/wfs?service=WFS&version=2.0.0&request=GetCapabilities>

Struktura podataka RGI-a koji je moguće dohvatiti s navedene poveznice je pojednostavljena INSPIRE aplikacijska shema za temu Geografska imena (Slika 4). Osim u UML notaciji, struktura XML dokumenta je prikazana i u tabličnom obliku (Slika 3)

▼ wfs:member	Element	
▼ gn:NamedPlace	Element	
gml:id	Attribute	nippimenovanomjesto.1
▼ gn:beginLifespanVersion	Element	
xsi:nil	Attribute	true
nilReason	Attribute	other:unpopulated
▼ gn:geometry	Element	
▼ gml:Point	Element	
gml:id	Attribute	point.nippimenovanomjesto.1
srsDimension	Attribute	2
srsName	Attribute	urn:ogc:def:crs:EPSG::3765
▶ gml:pos	Element	396442.48 4859504.35
▼ gn:inspireId	Element	
▼ base:Identifier	Element	
▶ base:localId	Element	HRRGIGIO0131806
▶ base:namespace	Element	HR.CGI.GN
▼ gn:localType	Element	
▶ gmd:LocalisedCharacter...	Element	otočić (školj,škoj, školjić, školjić)
▼ gn:name	Element	
▼ gn:GeographicalName	Element	

▼ gn:name	Element	
▼ gn:GeographicalName	Element	
▶ gn:language	Element	hrv
▼ gn:nativeness	Element	
xsi:nil	Attribute	true
nilReason	Attribute	other:unknown
▼ gn:nameStatus	Element	
xlink:href	Attribute	http://inspire.ec.europa.eu/codelist/NameStatusValue/standardised
▼ gn:sourceOfName	Element	
xsi:nil	Attribute	true
nilReason	Attribute	unpopulated
▼ gn:pronunciation	Element	
xsi:nil	Attribute	true
nilReason	Attribute	unpopulated
▼ gn:spelling	Element	
▼ gn:SpellingOfName	Element	
▶ gn:text	Element	Otok Aba
▶ gn:script	Element	Latin
▼ gn:type	Element	
xsi:nil	Attribute	true
nilReason	Attribute	other:unpopulated

Slika 3 Popis elemenata i atributa objekta definiranog INSPIRE modelom podataka koji se dohvaća preko usluge preuzimanja

Slika 4 Sažeta aplikacijska shema INSPIRE teme Geografska imena

Putem mrežne usluge dohvaćanja moguće je pristupiti i predefiniiranom skupu podataka Registra geografskih imena (*INSPIRE predefined access Download service*).

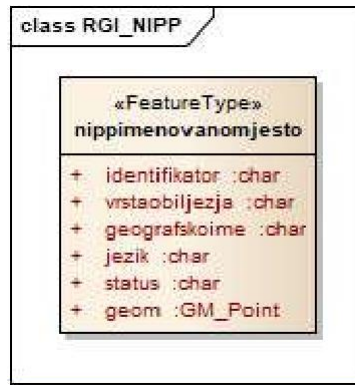
Zahtjev za dohvaćanje predefiniranog skupa geografskih imena:

http://rgi.dgu.hr/geoserver/gn/wfs?request=GetFeature&Language=eng&CRS=EPSG:3765&DataSetIdNamespace=hr:nipp:pp&service=WFS&STOREDQUERY_ID=http://inspire.ec.europa.eu/operation/download/GetSpatialDataSet&version=2.0.0&DataSetIdCode=0007

Zahtjev za direktno dohvaćanje prvih deset instanci objektne klase „Imenovano mjesto“:

<http://rgi.dgu.hr/geoserver/gn/wfs?SERVICE=WFS&version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=gn:NamedPlace&count=10>

Usluga direktnog preuzimanja „Registar geografskih imena – WFS“ omogućuje i preuzimanje traženih objekata u GML formatu u skladu s reduciranim nacionalnim modelom podataka za geografska imena (Slika 5).

Slika 5 Reducirani nacionalni model podataka za geografska imena

Mrežna usluga je dostupna na sljedećoj poveznici:

<http://rgi.dgu.hr/geoserver/wfshr/wfs?SERVICE=WFS&REQUEST=GetCapabilities&version=2.0.0>

Struktura XML dokumenta je prikazana i u tabličnom obliku (Slika 6):

▼ wfs:member	Element	
▼ wfshr:nippimenovanomjesto	Element	
gml:id	Attribute	nippimenovanomjesto.1
► wfshr:identifikator	Element	HRRGIGI00131806
► wfshr:vrstaobiljezja	Element	otočić (školj,škoj, školjić,škojić)
► wfshr:geografskoime	Element	Otok Aba
► wfshr:jezik	Element	hrv
► wfshr:status	Element	službeno
► wfshr:geom	Element	

Slika 6 Popis elemenata i atributa objekta definiranog hrvatskim modelom podataka koji se dohvaća preko usluge preuzimanja

Izgled jednog objekta u GML formatu zapisa je prikazan na sljedećem primjeru:

```

<wfs:member>
  <wfshr:nippimenovanomjesto gml:id="nippimenovanomjesto.1">
    <wfshr:identifikator>HRRGIGI00131806</wfshr:identifikator>
    <wfshr:vrstaobiljezja>
      otočić (školj,škoj, školjić,škojić)
    </wfshr:vrstaobiljezja>
    <wfshr:geografskoime>Otok Aba</wfshr:geografskoime>
    <wfshr:jezik>hrv</wfshr:jezik>
    <wfshr:status>službeno</wfshr:status>
    <wfshr:geom>
      <gml:Point srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::3765" srsDimension="2"
        gml:id="nippimenovanomjesto.1.geom">
        <gml:pos>396442.48 4859504.35</gml:pos>
      </gml:Point>
    </wfshr:geom>
  </wfshr:nippimenovanomjesto>
</wfs:member>
  
```

5 Izrada i ažuriranje podataka

U ovom poglavlju su opisani načini izrade i ažuriranja podataka u Registru. Dodatno su pojašnjena pravila pisanja geografskih imena i izvori koji se koriste za stvaranje podataka u Registru.

5.1 Izrada podataka u Registru

Proces izrade podataka RGI-a možemo razdvojiti na dvije glavne komponente – prostorno definiranje podatka kreiranjem Imenovanog mjesta, odnosno opisivanje svojstva podatka kreiranjem vrijednosti atributa.

Slijed izrade geometrijskih podataka:

1. Prepoznavanje objekta na kartografskoj podlozi
2. Određivanje lokacije imenovanog mjesta, tj. generalizacija geografskog objekta na točku u prostoru (lokaciju). Time se automatski popunjava vrijednost atributa geometrija.

Iako su službene topografske karte izvor velike većine prikupljenih podataka Registra (što položajnih, što opisnih), položaj teksta geografskih imena na kartama i u Registru se razlikuje. Razlog tome je taj što je u kartografskim prikazima česta praksa postavljanje teksta geografskog imena pored fizičkog rasprostiranja imenovanog mjesta, dok je u Registru prostorna točka koja određuje položaj imenovanog mjesta unutar fizičkog rasprostiranja tog imenovanog mjesta (Slika 7).

Slika 7. Različitosti geografskih imena RGI i TK25

Slijed stvaranje atributnih podataka:

1. Klasifikacija imenovanog mjesta dodjeljivanjem vrijednosti atributa **vrsta geografskog objekta**. Klasifikacija se može vršiti prema kartografskom ključu (svaki objekt na karti je definiran kartografskim elementima – znakom, pismom i katicom (Slika 8), službenim nacionalnim i međunarodnim evidencijama npr. Popis kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a, popis prirodnih područja pod zaštitom, itd.

Slika 8. Primjeri kartografskih elemenata koji definiraju vrstu geografskog imena

Imenovano mjesto se može svrstati u više od jedne vrste geografskog objekta (do maksimalno 3) gdje razlikujemo dva glavna slučaja:

- Kada neko imenovano mjesto predstavlja fizičko geografski ili izgrađeni objekt i istovremeno područje pod zaštitom prema podjeli zaštićenih područja, tada se za prvu (glavnu) vrstu objekta odabire što taj fizičko geografski objekt predstavlja u prirodi, a za drugu i treću vrstu objekta se odabire klasifikacija zaštite prema podjeli zaštićenih područja.

Npr. katedrala svetog Jakova koja je istovremeno i crkva (vrsta objekta 1.) i svjetska baština (vrsta objekta 2.) ili npr. Plitvička jezera koja su istovremeno i skupina jezera (vrsta objekta 1.) i nacionalni park (vrsta objekta 2.) i svjetska baština (vrsta objekta 3.).

- Kada neko imenovano mjesto iz grupe naseljenih mjesta možemo okarakterizirati prema upravno teritorijalnom statusu i prema funkciji koju ima unutar njega, tada se za glavnu vrstu obilježja upisuje podjela prema klasifikaciji na upravno teritorijalne jedinice (Grad (JLS), općina, naselje), a nakon toga se za drugu vrstu objekta odabire funkcija te administrativne jedinice (sjedište općine, sjedište županije ili sjedište grada).

Npr. grad Split koji je istovremeno i grad (JLS) (vrsta objekta 1.) i sjedište županije (vrsta objekta 2.), naselje Ravna Gora koja je istovremeno i naselje i sjedište općine, npr. Slavonski Brod koji je istovremeno i naselje (vrsta objekta 1.) prema teritorijalnoj podjeli i sjedište grada (vrsta objekta 2.) i gradsko naselje (vrsta objekta 3.) prema podjeli naselja na funkcije.

2. Pridruživanje geografskog imena imenovanom mjestu izvršava se unošenjem vrijednost atributa **pisanje imena**. Iako su službene kartografske podloge primarni izvornik prikupljanja podataka Registra, pisanje imena na karti i u Registru nije uvijek identično. To se prvenstveno odnosi na kratice („sv.“ za sveti, „o.“ za otok i sl.) u geografskom imenu (Slika 7) što je praksa u izradi topografskih karata koja se primjenjuje zbog preglednosti karte, ali nije dozvoljeno u Registru. Pravila pisanja imena definirana su hrvatskim pravopisom čiji su najvažniji dijelovi koji se direktno odnose na pisanje geografskih imena navedeni u poglavlju 5.3 Pravila pisanja geografskih imena.
3. Vrijednost atributa **izvor imena** operater selektira iz padajućeg izbornika koji sadrži vrijednosti kojima se upravlja preko zasebnog aplikativnog modula za Uređivanje izvora geografskih imena (Slika 9).

31	Državna uprava za zaštitu i spašavanje	DUZS	Službeno		Briši
52	HEP proizvodnja	HEP	Službeno		Briši
53	HEP Toplinarstvo d.o.o.	HEP Toplinarstvo	Službeno		Briši
44	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	HACZ	Službeno	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo osnovana je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu, kojeg je Hrvatski sabor donio na sjednici 20. travnja 2007. (NN 46/07). Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava u skladu s odredbama ovoga Zakona obavlja Vlada Republike Hrvatske. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je resorno ministarstvo za područje djelatnosti Agencije.	Briši

Slika 9 Aplikativni modul za uređivanje izvora geografskih imena

Na taj se način osigurava konzistentnost vrijednosti atributa Izvor podataka. Pravila za određivanje izvora podataka koji se koriste u Registru detaljno su objašnjena u poglavlju 5.4. Izvori podataka.

4. Status imena je sljedeći atribut geografskog imena koji se obavezno mora ispuniti. Imena geografskih objekata na teritoriju Republike Hrvatske po svojem statusu mogu biti:
  - *standardizirano geografsko ime*: geografsko ime koje je donijelo javnopravno tijelo sukladno preporukama Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena
  - *službeno geografsko ime*: geografsko ime preuzeto iz službenih izvora javnopravnih tijela
  - *predloženo geografsko ime*: geografsko ime koje predloži javnost
  - *povijesno geografsko ime*: geografsko ime koje je temeljem određenog službenog izvora prestalo biti u uporabi
  - *lokalno geografsko ime*: geografsko ime kojim se koristi lokalno stanovništvo
  - *opće geografsko ime*: ime koje se dodjeljuje geografskom objektu za koji u dostupnim izvorima nije utvrđeno geografsko ime i
  - *ostala geografska imena*: sva geografska imena koja se ne mogu svrstati u neku od prethodnih kategorija.

Kada za jedno imenovano mjesto postoji više službenih inačica (na različitim jezicima i pismima), tada se za svaku inačicu imena dodaju nova svojstva (atributne vrijednosti) vezani za pisanje tog geografskog imena. Geometrija se u tom slučaju ne kreira, već se koristi od postojećeg imenovanog mjesta.

5.2 Ažuriranje podataka u Registru

Podaci u Registru za geografska imena naselja se ažuriraju periodički u slučaju promjene imena naselja na temelju izvješća iz Registra prostornih jedinica (RPJ).

U izvješću su navedeni datumi promjene geografskih imena koji se temelje na službenim odlukama javnopravnih tijela u čijoj su nadležnosti geografska imena koja se mijenjaju.

Geografska imena koja se prestaju koristiti zadržavaju se u Registru i ažuriraju na način da se mijenja vrijednost atributa „status imena“ iz „službeno geografsko ime“ u „povijesno geografsko ime“. Također se ažurira atribut „povijesni kraj primjene“ na način da se unosi službeni datum prestajanja upotrebe geografskog imena. Novo službeno ime se pridružuje postojećem imenovanom mjestu sa statusom „službeno“, pa je na taj način moguće pratiti vremenski slijed promjene geografskog imena određenog geografskog objekta.

Podaci u Registru se također ažuriraju u slučaju promjena granica prostornih jedinica sukladno geometriji iz RPJ-a.

Nadalje, podaci Registra se ažuriraju u slučaju promjene vrste geografskog objekta kod koje može doći, na primjer, zbog prenamjene uporabe zemljišta ili promjene korištenja izgrađenih objekata.

5.3 Pravila pisanja geografskih imena

Pravila pisanja geografskih imena definirana su Hrvatskim pravopisom¹. Na pisanje geografskih imena u Registru primjenjuju se sljedeća pravila:

1. Prvo opće pravilo pisanja geografskih imena

Velikim početnim slovom se pišu jednorječna geografska imena i sve riječi višerječnih geografskih imena osim prijedloga i veznika u:

- a) Imenima država i njihovim ustaljenim skraćenim oblicima: Hrvatska / Republika Hrvatska
- b) Imenima gradova, općina, naselja, sela i zaselaka: Dubrovnik, Makarska, Brod Moravice, Brod na Kupu, Dugo Selo, Ivanić Grad, Stari Grad, Sveti Juraj, Sveti Martin pod Okićem, Sveti Petar u Šumi, Krapinske Toplice

2. Drugo opće pravilo pisanja geografskih imena

Velikim se početnim slovom pišu jednorječna imena te prva riječ i riječ koja je i sama ime ili posvojni pridjev izveden od imena u višerječnim imenima:

- a) geografskih područja npr. Dalmacija, Banija, Posavina, Podunavlje, Pounje, Slavonija, Gorski kotar, Hrvatsko primorje, Hrvatsko zagorje, Imotska krajina, Ravni kotari, Panonska nizina i dr.
- b) županija: Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska županija
- c) gradskih četvrti i dijelova naseljenih mjesta: Crnica (Šibenik), Donji grad (Osijek), Dubrava (Zagreb), Gornji grad (Zagreb), Industrijska četvrt (Osijek), Južno naselje (Samobor), Plavo polje (Slavonski Brod), Ravne njive (Split) i dr.
- d) ulica, uličnih odvojaka, prilaza, prolaza, trgova, parkova i slično: Kratka ulica, Ozaljska ulica, Avenija Dubrava, Trg bana Josipa Jelačića
- e) raznih reljefnih oblika, kopnenih voda i mora, otoka, poluotoka, hridi i grebena: Pag, Rab, Pelješac, Medvednica, Velebit, Biokovo, Splitski kanal, Brački kanal i dr.
- f) zemljišnih čestica, skupnih ili pojedinačnih posjeda, krčevina, pašnjaka, šuma, njiva, livada, oranica, močvara: Markovi stanovi, Jurića tor, Perin pašnjak, Turopoljska šuma, Veliki lug, Male njive, Livade, Ivina livada, Kopački rit, Lonjsko polje, Tusta glavica, Zala draga i dr.
- g) mora, kanala, morskih tjesnaca, prolaza, vrata, rijeka, potoka, slapova, vrela, jezera, močvara, bara: Jadransko more, Botnički zaljev, Kvarnerski zaljev, Skradinski buk, Ljubačka vrata, Velebitska vrata, Duboka uvala, Sava, Drava, Ilova, Zrmanja, Babin potok, Kustošak, Kraljičin zdenac, Vransko jezero, Plitvička jezera.

---

¹ Stjepan Babić, Božidar Finka, Milan Moguš, Hrvatski pravopis, Školska knjiga, Zagreb 2000

- h) bogomolja bez riječi crkva, kapelica, katedrala, bazilika, prvostolnica: Bezgrešno/Bezgrješno začeće Blažene Djevice Marije, Hrvatski mučenici, Preobraženje Gospodnje, Srce Isusovo, Sveta Anastazija i dr.
- i) ustanova, organizacija i tijela, udruga, tvornica, državnih i javnih služba, knjižnica, fakulteta i visokih učilišta, škola, vrtića, trgovačkih središta, sportskih, ugostiteljskih, turističkih i drugih objekata te njihovi dijelovi: Ministarstvo kulture, Klinička bolnica *Sveti Duh*, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Koncertna dvorana Vatroslav Lisinski i dr.

Geografska imena naseljenih mjesta mogu se pisati :

- a) sastavljeno kao Cesargrad, Novigrad, Starigrad, Šarengrad, Medvedgrad, Josipdol, Jurjaves, Vrpolje, Primošten, Zagvozd,... ili
- b) rastavljeno: Babin Potok, Baška Voda, Dugo Selo, Duga Resa, Grubišno Polje, Kostajnički Majur, Krivi Put, Mala Babina Gora, Staro Petrovo Selo, Sveti Rok, Sveti Ivan Zelina, Žuta Lokva,...

Rastavljeno se pišu i ona dvorječna geografska imena naseljenih mjesta kojima je prvi dio apozicija ili riječ u apozicijskoj službi kao npr. Ažić Lokva, Brod Moravice, Kaštel Gomilica, Klinča Selo, Špišić Bukovica, Zlatar Bistrica,...

Prema tome, u hrvatskim se geografskim imenima naseljenih i nenaseljenih mjesta, kao zasebnoj kategoriji ne piše spojnica (iznimka su Grižane-Belgrad, Kometnik-Jorgići i Kometnik-Zubići (vidi Imenik naselja RH, Zagreb, 2001.).

Iznimke su, na službenim zemljovidima RH raznih mjerila, prisutne samo kod prometnica, cestovnih ili željezničkih, kada u imenu dva naselja imaju spojnica (uzrok je rub karte gdje neka cestovna ili željeznička prometnica nastavlja na drugi list karte npr.; Strizivojna – Vrpolje, Vrhovine – Plitvička jezera,...).

Nadalje, spojnica se piše kod dvije ravnopravne riječi npr. Primorsko-goranska županija, Vukovarsko-srijemska županija, Splitsko-dalmatinska županija itd.

5.4 Izvori podataka

Registar geografskih imena temelji se na geografskim imenima prikupljenih iz službenih i neslužbenih izvora. Službeni izvori su prvenstveno službene državne karte izrada kojih je u nadležnosti Državne geodetske uprave te ostali službeni izvori. Neslužbeni izvori su razne knjige i reljefne karte.

Kako se popis izvora geografskih izvora kontinuirano proširuje, u ovom poglavlju su navedeni samo neki izvori odakle su se prikupljala geografskih imena, dok je za aktualne izvore geografskih imena najbolje provjeriti popis iz aplikativnog modula za upravljanje izvorima podataka Registra (<http://rgi.dgu.hr/rgiapp/insIzvorImena.php>).

5.4.1 Službeni izvori

Geografska imena se u Registar geografskih imena preuzimaju sa službenih kartografskih podloga i drugih izvora za koja su nadležna tijela za upravljanje određenom vrstom geografskog objekta.

- Službene topografske karte Republike Hrvatske

TK 300 je prva karta koja je poslužila kao izvornik za izradu Registra geografskih imena. Izrađena je u razdoblju od 1984 do 1985. godine. Podijeljena je na 14 listova (Ankona, Bjelovar, Budimpešta, Dubrovnik, Koprivnica, Korčula, Ljubljana, Mostar, Osijek, Rijeka, Sarajevo, Split, Varaždin i Zagreb) koji prekrivaju teritorij Republike Hrvatske. Topografske karte TK

300 i TK50 nisu nikad izrađivane niti publicirane u nakladi Državne geodetske uprave već su kao takve preuzete od Vojnogeografskog Instituta iz Beograda iz bivše države SFRJ.

Površinu Republike Hrvatske prekriva 22 lista topografske karte u mjerilu 1: 200 000 (TK 200). Karte su izrađene u razdoblju od 1982. do 1986. godine.

Karte su publicirane u nakladi Državne geodetske uprave no do danas, na njima, kao i na TK 100 nije izvršen ispravak toponima, kao ni ostalih antropogenih i geografskih objekata, pa karte predstavljaju staru sliku stanja iz vremena prije bivše države SFRJ, kada su karte bile izrađene.

TK 25 pokriva cijeli teritorij Republike Hrvatske i prema staroj Gauss Krügerovoj projekciji broji 593 lista. Do 1990. godine kartu je izrađivao Vojnogeografski Institut u Beogradu, a raspadom bivše države i formiranjem novih država, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu RH) je započela izradu svojih novih karata. Do 1990. godine na kartama svih mjerila bio je prisutan srpski jezik, što se uspostavljanjem nove države promijenilo, a hrvatski jezik i pismo postaju službeni jezik i pismo na službenim zemljovidima RH.

Tijekom 1996. i 1997. godine došlo je do promjena imena gradova, općina i naselja, stoga je izvršena promjena istih na TK 25 i to onako kako ih bilježi Registar prostornih jedinica.

Geografska imena vodnih, reljefnih i drugih geografskih objekata nisu mijenjana.

- Registar prostornih jedinica (RPJ)

Registar prostornih jedinica je referentni ulazni podatak za administrativnu podjelu unutar Registra i kao takav je sastavni dio aplikacije u kojoj se unose geografska imena. Geografski objekt dobiva administrativnu pripadnost one prostorne jedinice u kojoj se nalazi. Ako je geografski objekt većih dimenzija i prelazi preko dvije ili više granica prostornih jedinica, dobiva administrativnu pripadnost veće prostorne jedinice. Vrijednost atributa se dodjeljuje automatski unutar aplikacije.

Služba za posebne registre DGU-a jednom godišnje dostavlja izvješće o promjenama RPJ koje su zaprimljene službenim putem, te se ti podaci koriste i za ažuriranje atributa geografskih imena.

- Toponimska baza podataka za pomorske karte

Hrvatski hidrografski institut (HHI) raspolaže toponimskom bazom podataka za pomorske karte, serija 200 u mjerilu 1 : 80 000, u analognom obliku, za otoke, hridi, grebene, uvale i rtove. Isto tako, HHI raspolaže Analima za Istru, otoke Cres, Lošinj i Unije u mjerilu 1 : 50 000. Međutim, toponimski imenici i Anali imaju samo podatke za uski obalni ili kopneni pojas, tj. onaj dio mora i kopna koji se vidi s broda i interesantan je pomorcima i nautičarima, dok unutrašnjost otoka nema obrađen geografski inventar, te za toponimiju predstavlja „slijepu“ kartu.

- Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture

Sporazumom između Državne geodetske uprave i Ministarstva kulture na uvid i korištenje je dobiven Registar kulturnih dobara u xls formatu koji sadrži popis kulturnih dobara raspoređenih prema županijama, uz lokaciju koja je opisna, naziv, sažeti opis, nadležnost i još dodatnih atributa koji nisu od važnosti za Registar geografskih imena. Ovaj Registar službena je osnova za preuzimanje svih imena kulturnih dobara Republike Hrvatske.

5.4.2 Neslužbeni izvori

Pored službenih izvora podataka koji status službenosti dobivaju odgovarajućim zakonskim aktima, u Registar se unose i geografska imena koja su prikupljena iz stručne literature kao što su npr:

- Cvitanović, A. (2002.): Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo, Zadar.
- Brozović-Rončević, D. (1997.): Hidronimi s motivima vrelišta na povijesnom hrvatskom jezičnom području, HAZU, Razred za filološke znanosti, Zagreb.
- Poljak, Ž. (1986.): Planine Hrvatske planinarsko - turistički vodič, Planinarski Savez Hrvatske, Zagreb.

Atribut status geografskih imena Registra koja su prikupljena iz neslužbenih izvornika dobiva vrijednost „ostalo“.

Pored geografskih imena iz stručne literature, neslužbena geografska imena mogu biti i iz raznih drugih izvora kao što su imena koja donose javnopravna tijela sukladno preporukama Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena (standardizirana imena), imena koja predloži javnost (predloženo geografsko ime), geografska imena koje je temeljem određenog službenog izvora prestaju biti u uporabi (povijesno geografsko ime), geografska imena kojim se koristi lokalno stanovništvo (lokalno geografsko ime), odnosno imena koje se dodjeljuje geografskom objektu za koji u dostupnim izvorima nije utvrđeno geografsko ime (opće geografsko ime).

6 Kontrola kvalitete i dozvoljena odstupanja

Sustav kontrole kvalitete temelji se na međunarodnim standardima koji definiraju načela i postupke kontrole kvalitete kao i metapodatke te postupke uzimanja uzoraka.

Kontrola kvalitete prikupljenih podataka Registra se obavlja na tri načina: uredska i terenska kontrola te kontrola od strane anonimnih korisnika. Ovo poglavlje daje pregled i opis pojedine metode kojom se osigurava kvaliteta Registra.

6.1 Uredska kontrola upisanih geografskih imena

Uredska kontrola kvalitete je osigurana kroz provjere unutar radnog procesa prikupljanja imena te usporedbe s drugim dostupnim izvornicima. Provjeravaju se zapisi geografskih imena prema točnosti pisanja imena kao i prema točnosti lokacije na karti. Greške u pisanju imena se ispravljaju u atributnoj tablici aplikacije, a lokacija imenovanog mjesta koje nosi jedno ili više geografskih imena se ispravlja pomakom točkastog objekta na ispravan položaj na karti.

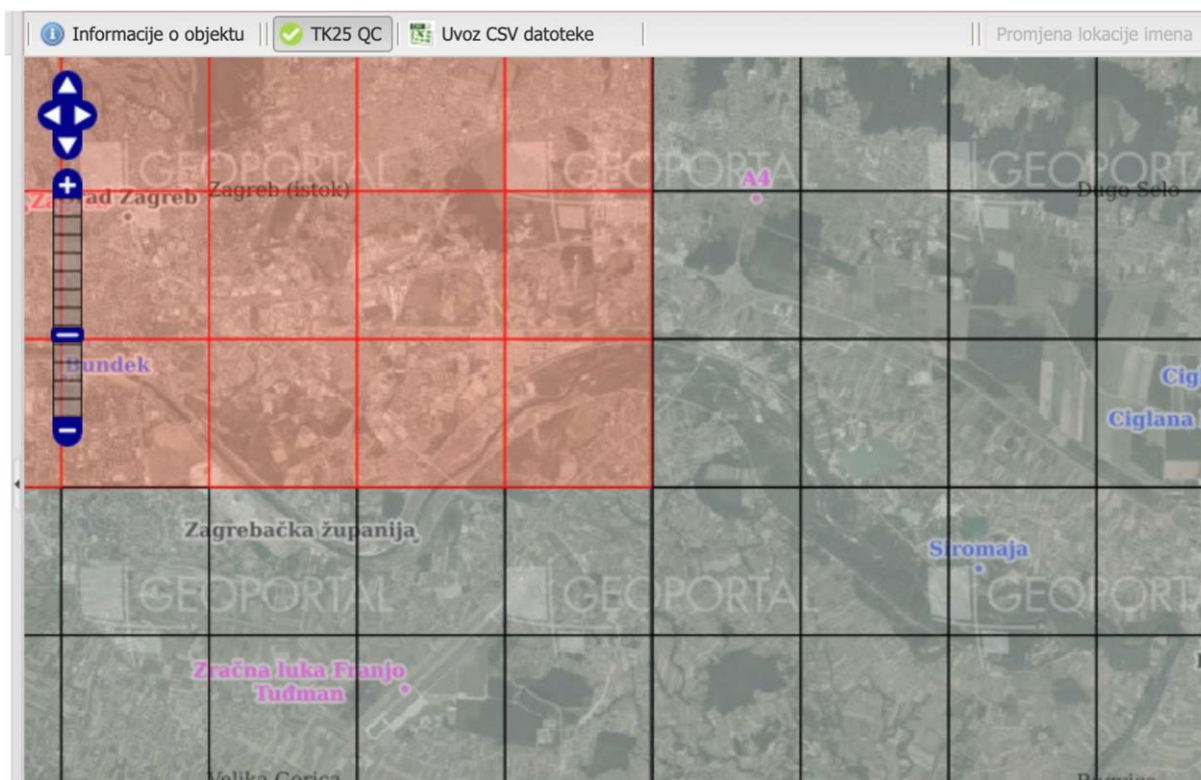
- Položajna točnost

Položajna točnost lokacije imenovanog mjesta uvjetovana je točnošću kartografskih prikaza koji služe kao izvornici za unos geografskog imena.

- Vremenska točnost

Zapisi u bazi Registra sadrže vremensku odrednicu u obliku datuma kada je neko geografsko ime ušlo u uporabu službenom odlukom nadležnog javnopravnog tijela (uglavnom za imena naselja) kao i vremensku odrednicu unosa zapisa u bazu podataka. Datum službenih odluka su vremenski točni prema periodičkom izvješću o promjenama iz Registra prostornih jedinica, a datum unosa i ažuriranja se automatski kreiraju kada se u bazu podataka dodaje novi zapis ili ažurira postojeći.

Geografska imena su se sa službenih topografskih karata prikupljala kroz povijest počevši od sitnijih prema krupnijim mjerilima. Nakon što se završi ciklus prikupljanja geografskih imena sa svih listova karte jednog mjerila započinje kontrola unesenih imena. Koristeći aplikativni modul (Slika 10) kontrolira se potpunost, te tematska i položajna točnost unesenih imena.

Slika 10 Mreža kvadrata unutar kojih se provjeravaju unesena geografska imena

Neovisno o tome kako je geografsko ime upisano na službenoj karti koja je u većini slučajeva bila primarni izvornik za geografska imena, ono se dodatno provjerava iz službenih izvora za geografsku vrstu kojoj to imenovano mjesto pripada. Tako se npr. imena spilja provjeravaju u Katastru speleoloških objekata Republike Hrvatske². Nadalje, službeni izvornici služe i za kontrolu vrijednosti atributa „Status imena“ – samo imena koja se nalaze u službenim izvornicima dobivaju vrijednost „Službeno“.

6.2 Terenska kontrola lokacije i imena geografskog obilježja

Geografski objekt se, osim službenih državnih karata i kartografskih prikaza, prepoznaje i temeljem terenskog istraživanja. Terenska kontrola uključuje terenski obilazak lokacije te usporedbu upisanih toponima u Registru s podacima na terenu uz pomoć lokalnih stanovnika na tom području i korisnika određenog objekta.

6.3 Provjera putem aplikacije

Trenutno se geografska imena unose preko mrežne aplikacije Registra geografskih imena. Na taj način se osigurava da su vrijednosti atributa ispravno unesene jer je unošenje slobodnog teksta moguće samo za pisanje imena, te napomenu uz ime. Ostale vrijednosti operater unosi

² <http://www.haop.hr/hr/baze-i-portali/katastar-speleoloskih-objekata-republike-hrvatske>

izborom vrijednosti iz padajućih izbornika, dok su za sljedeće attribute implementirani dodatni mehanizmi kontrole kvalitete:

- Administrativna jedinica – naziv administrativne jedinice se automatski unosi prostornim preklapanjem lokacije unesenog imenovanog mjesta i poligona iz sloja „Općine“ Središnjeg registra prostornih jedinica DGU, te se tom atributu pridružuje naziv općine unutar koje se imenovano mjesto nalazi. Ukoliko se fizičko-geografski objekt (imenovano mjesto) kojem se pridružuje geografsko ime prostire kroz nekoliko administrativnih općina, tada mu operater iz padajućeg izbornika pridružuje naziv Županije. U slučaju kada se imenovano mjesto prostire kroz nekoliko županija (rijeke, planine, otoci...), tada se atributu administrativna jedinica pridružuje „Republika Hrvatska“.
- Izvor imena – geografska imena iz Registra se prikupljaju iz provjerenih izvornika koji se vode u aplikativnom modulu „Katalog izvora geografskih imena“³. Svakom geografskom imenu koje se kroz aplikaciju unosi u sustav operater pridružuje odgovarajuću vrijednosti za atribut „izvor podataka“.
- Vrsta imena – geografska imena su klasificirana prema vrstama geografskih imena koje se vode u aplikativnom modulu „Katalog geografskih objekata“. Svakom geografskom imenu koje se kroz aplikaciju unosi u sustav operater pridružuje odgovarajuće vrijednosti iz „Kataloga geografskih objekata“.

6.4 Kontrola od strane anonimnih korisnika

Kontrola kvalitete od strane anonimnih korisnika je osigurana kroz online korisničko mrežno sučelje (<http://rgi.dgu.hr>) kroz koje se javno može dati prijedlog promjene postojećeg geografskog imena ili dati prijedlog unošenja novog geografskog imena u Registar. Tako predloženo ime dobit će u Registru status Predloženo nakon čega će biti kontrolirano od strane djelatnika Državne geodetske uprave. Ukoliko prijedlog bude usvojen, geografskom imenu će se pridružiti odgovarajući status.

6.5 Dozvoljena odstupanja

Kvaliteta se mjeri u odnosu na specifikacije, a navedena dozvoljena odstupanja su vrijednosti koje služe za određivanje točnosti odnosno ocjene kvalitete registra geografskih imena. Elementi kvalitete i dozvoljena odstupanja utvrđeni su kao što je navedeno u tablici 4. Prema potrebi mogu se koristiti i drugi elementi i pod elementi kvalitete podataka.

ISO 19157:2013 element kvalitete	Pod element kvalitete	Stavka	Opis	Dozvoljena odstupanja
Prostorne karakteristike	Geometrija		Baza podataka Registra dopušta isključivo unošenje točkaste geometrije	0%
Kompletnost / potpunost	Višak		Višak imena Registra u odnosu na stvarni svijet po određenoj kategoriji	Ovisno o kategoriji / izvorniku

³ Aplikativni modul je dostupan operaterima RGI-a na adresi: <https://rgi.dgu.hr/rgiapp/inslzvorlmena.php>

	Manjak		Manjak imena Registra u odnosu na stvarni svijet po određenoj kategoriji	Ovisno o kategoriji / izvorniku
Logička dosljednost	Domenske vrijednosti		Vrijednosti atributa nisu u skladu s modelom podataka	0%
	Topologija	Preklapanje	Dva različita imenovana mjesta ne smiju se prostorno preklapati	0% unutar 1 cm udaljenosti
Tematska točnost	Klasifikacija		Klasifikacija imena ovisna je o točnosti klasifikacije kartiranih objekata na izvornicima (npr. topografskim kartama), odnosno klasifikacije iz drugih izvornika	1%
Položajna točnost	Apsolutna točnost	Za točkaste objekte na karti	Položajna točnost za točkaste objekte s karte je ovisna o mjerilu izvornika.	Unutar grafičke točnosti mjerila
		Za linijske objekte na karti	Položajna točnost za linijske objekte s karte je ovisna o mjerilu izvornika.	Unutar grafičke točnosti mjerila
		Za površinske objekte na karti	Imenovano mjesto se nalazi unutar prostornih granica objekta	Unutar grafičke točnosti mjerila

Tablica 4 – Elementi i pod elementi kvalitete Registra geografskih imena